СУББОТНИГТО БУЛТАДАА ХАБААДАЯ!

Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 90 (14201) | 1976 оной апрелиин 17, суббото | Сэн 2 мүнгэн.

АЖАЛАЙ ЕХЭ ҺАЙНДЭР

Коммунис субботник — бүхы совет арадай һайндэр, сүлөөтэ ажалай, коммунис ажалай һайндэр мүн. Энэ агууехэ хүдэлөөн, энэ Агууехэ үүсхэл ажалша арадай агуу багша В. И. Ленинэй хабаадалгатайгаар 1919 оной хабар мүндэлөө бэлэй. Мүнөө энэ һайндэр заншалта боложо, «Улаан субботник» гэжэ алдаршанхай. Энэ үдэр ажалшад Эхэ оронойнгоо ашатуһада түлөөһэгүйгөөр хүдэлдэг, тиихэдээ ажалай эгээн ехэ бүтээсэ туйладаг юм.

Энэ жэлэй коммунис субботник мүн лэ эхи шатынгаа газарта — Москва-Сортировочная гэжэ депогой ба Москвагай Владимир Ильич Ленинэй нэрэмжэтэ электромеханическа заводой хүдэлмэришэдэй үүсхэлээр эхилбэ. Энэ үүсхэлые үргэн дэлгэр Эхэ ороноймнай ажалша бүхэн, коллектив бүхэн халуунаар дэмжэжэ, һайшааһаа. Субботник онсо илгаатай оршон байдалда — КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдһээ эхи абаһан ажалай, политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэргэгдэхэнь. «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые хүсэндэнь хүргэхэ!», «Ашаг үрын, шанарай табан жэлые заатагүй дүүргэхэ!». «Эхэ орондоо — габшагай ажал!» гэһэн уряа хаа хаанагүй зэдэлнэ.

«Советскэ Союзай ажалшад! Ажалай бүтээсын, үйлэдбэриин ашаг үрын хэлбэришэгүйгөөр дээшэлхэ, эрхим шанартай продукци бүри ехээр гаргаха ябадал туйлагты!» — гэһэн КПСС-эй Центральна Комитедэй 1976 оной Майн нэгэнэй уряа субботнигто хабаадагшадые бүришье ехээр зоригжуулба.

Мүнөө жэлэй «Улаан субботник», үнэхөөрөө, ехэ һайндэрэй шэнжэтэй. Ушарынь гэхэдэ, субботник Коммунис партиие, Совет гүрэниие байгуулһан В. И. Ленинэй түрэһөөр 106 жэлэй ойдо зорюулагдана. Тойроод хараѓты даа, уншагшад. Үйлсэ гудамжаар транспарантнууд, уряа лозунгнууд, улаан тугууд намилзана. Хүн зоной, машина техникын, үндэр крануудай хүлгөөн дэлгэрнэ, хүхюун энеэдэ зугаа үглөөнэй сэлмэг агаарта холуур соностоно. Бүтээсэ ехэтэй ажалай эхин эндэһээ!

Республикымнай ажалшад энэ һайндэртэ үнинэй бэлдэжэ эхилээ һэн. Олон коллективүүд энэ үдэр үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха, ажалай ехэ бүтээсэ туйлаха дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа. Ленинэй орденто ЛВРЗ-дэ юһэ мянгаһаа үсөөн бэшэ хүнүүд субботнигто хабаадажа, халаанай нормые үлүүлэн дүүргэхээр зоригжонхой. Нарин сэмбын комбинадай коллектив 706 мянган түхэригэй продукци гаргаха. Улаан-Үдын Октябрьска райондо хамта 45 мянгаһаа олон хүн, Загарайн аймагта 24 мянган хүн субботнигто хабаадаха. Хүдөө тосхонуудаймнай ажалшад малай үбэлжөлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, хабарай тарилгада бэлэдхэлые түгэсхэхэ, сабшалан, полинуудаа уһалха, үтэгжүүлхэ, машина техникэеэ заһабарилха талаар ехэ хүдэлмэри хэжэ, апрелиин 18-най, воскресениин үдэрые субботнигто зорюулха байна. Олон коллективүүд, ажалай түрүүшүүл алмагдаһан материалаар продукци бүтээхэ гэхэшэлэн хото городуудаймнай, хүдөө тосхонуудаймнай ажалшад эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулхаар бэеэ зэһэнхэй.

Энэ үдэр олдоһон бүхы салингаа арбадахи түсэбтэ табан жэлые болзорһоонь урид дүүргэхэ жасада зорюулха гэжэ хүдэлмэришэд шиидээ. Энэ хадаа совет ороной ажалшадай патриотическа заншалай, коммунис ажалай һалбаран мандалгын эли тодо гэршэ мүн. Субботнигто олдоһон мүнгэн зөөри совет хүнүүдэй ажаһуудалые улам һайжаруулха хэрэгтэ — үхибүүдэй эмхи зургаанууд, больницанууд, нарайлалгын гэрнүүд гэхэ мэтэ барилгануудые бодхоолгодо һомологдохо гэжэ һаяхан СССР-эй Министрнүүдэй Совет тогтоогоо.

Субботнигто олон хүнүүдые хабаадуулхаһаа гадна, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхэ бүхы эрхэ нүхэсэл байгуулха гээшэ хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй, партийна организаци бүхэнэй шухалын шухала зорилго болоно. Үйлэдбэриин участок бүхэндэ продукци бүтээхэ материал, түүхэй эд, инструмент, транспорт гэхэ мэтэ зэр зэмсэгүүд бэлдэгдэһэн, хэхэ ажал эли тодоор заагдаһан байха зэргэтэй. Субботник һайнаар эмхидхэхын тула нёдондонойнгоо дүршэлые хараадаа абаха шухала.

Нёдондо жэлэй субботнигто республикымнай 441.523 хүн хабаадалсаа. Тэдэнэй хүдэлжэ олоһон мүнгэ зөөриһөө 731.5 мянган түхэригынь юһэдэхи түсэбтэ табан жэлэй жасада оруулагдаа һэн. Промышленна ехэ продукци бүгээгдээ. Материалаар гүйсэд хангагдаһан, ажалаа зүбөөр эмхидхэһэн газарта субботник һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр үнгэрдэг һэн. Хүдэлмэришэд наада зугаагаар элбэг, хүхюун сэнгэлиг хүгжэм доро ажаллажа, субботнигто үнэхөөр һайндэрэй шэнжэ оруулдаг байгаа. Энэ хадаа бага бэшэ удхатай шанартай юм. Энэшье субботнигто эдэ бүхы онол арга хэрэглэгдэхэ бээзэ.

Республикымнай бүхы ажалшад — хүдэлмэришэд, колхозникууд, интеллигенци, залуушуул, һурагшад, пенсионернүүд субботнигто хабаадажа байна. Тэдэнэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха, ажалдань туһалха, үүсхэлыень дэмжэхэ, һайшааха гээшэ зоригжуулхы ехэ хүсэтэй юм. Партийна организацинууд энээн тухай мартаха ёһогүй. Тиигэдшье коммунистнууд, комсомолшууд өөһэдөө энэ үдэр эрхим һайн ажалай үльгэр жэшээ бүтэдэндэ харуулха уялгатай.

Коммунис субботнигто бүгэдөөрэн хабаадажа, арбадахи табан жэлэй түсэбые амжалтагайгаар дүүргэлгэдэ хубитаяа оруулая!

Агуу Ленинэй үүсхэлээр мүндэлһэн «Улаан субботник» мандаха болтогой!

Гунга ЧИМИТОВ

[К]ОММУНИС [С]УББОТНИК

...уряа, бултадаа
...бэеэ, зоригжон,
..., хүдөөдэш —
хаанашье
...субботнигто
гарая!
...зүрхэнүүд,
уряална:
...ник,
...ботник,
субботник!
..., эршэ хүсэеэ
...доо зорюулая!
... һара. Байгаалиин
...ргэлгын үедэ
...зоннай багшынгаа
... түүхэтэ үдэрые
...дээрээ эмхитэйгээр
... хэрэгээр угтахань —
...эмнай субботнигто
...рилхөө гарахань.

Холые зориһон харгыдаа
Коммунис түрүү ёһые
Дүрим болгон абаһан
Дүлэтэ зүрхэтэн, урагшаа!
Бултадаа субботнигто!
Эб найрамдалай түлөөдэ,
Энхэ байдалай түлөөдэ,
Зон нийтын түлөөдэ,
Зол жаргалай түлөөдэ
Хэһэн ажал хэрэгнай
Хэтэдээл туһатай байдаг даа!
Залуу совет гүрэнэйнгөө
Захалһан хэрэг түргэдхэхөө
Багша Ленин субботнигто
Барилга дээрэ ажаллаа һэн.
Эхэ Буряад оронойнгоо
Эгүүридэ хүгжэхын түлөөдэ
Бага ехэгүй,
хүгшэн залуугүй
Барандаа, нүхэд,
субботнигто!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ АЖАЛШАД! *Ажалай бүтээсын, үйлэдбэриин ашаг үрын хэлбэришэгүйгөөр дээшэлхэ, эрхим шанартай продукци бүри ехээр бүтээн гаргаха ябадал туйлагты!*

(1976 оной Майн 1-дэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряануудһаа).

[Х]ОРГАА МЯНГАН [ХҮ]Н ХАБААДАХАНЬ

...аймагта субботник үнгэргэхэ штабай начальник, ...партиин райкомой секретарь В. Н. КОЗУЛИН хөө

...аймнай ажалшад ...субботын» үдэр ... үндэр бүтээсэ ...зорилгоор һүүлэй ...тэ ехэ бэлэдхэл ...байна. Аймаг дотор ... мянга табан зуу ...хүн, тэрэ тоодо мян...зуугаад һурагшад ... субботнигто хабаадахань. Аймагай ажалшад геологууд, алта малтагшад, малшад, алба хаагшад, һурагшад субботнигто хабаадажа слоһон 17.500 түхэриг мүнгэ арбадахи табан жэлэй жасада оруулха байна.

Энэ үдэр 400 гаран кубометр хэрэгсэлэй модон, мянгаад кубометр түлеэн бэлэдхэгдэхэ. Механизаторнууд нютагай үтэгжүүлгэ полидо гаргаха. Һургуулиин үхибүүд түмэрэй хаядаһа суглуулха, элдэб ашаа зөөлгэдэ хабаадуулагдаха байна.

Субботник үнгэргэхэ аймагай штабай гэшүүдэй зүблөөн апрелиин 13-да болоо. Эндэ сугларагшад аймагайнгаа ажалшадай габшагайгаар ажаллахаяа байһые, «улаан субботын» үдэр хэгдэхэ хамаг ажал тодорхойлоо.

[БЭЛ]ЭДХЭЛ ҺАЙНТАЙГААР УГТАХАНЬ

... аймагай Анаагай ... малшад болон та... Москва-Сортировоч...ниин хүдэлмэришэ...лые халуунаар ...һэн. Тиигээд В. И. ...түрэһөөр 106 жэлэй ...зорюулагдаһан коммунистигые ажалай, по... эдэбхиин оршон ... штаба.

... парторганизаци ...ые эмхитэй, һай...гэхэ хэрэгтэ гори...гаа оруулаа. Аги... ... политинформа... ... хэһэн хөөрэлдөөнүүд, коммунис субботнигой түүхэһээ мэдээсэлнүүд алишье талаһаа нүлөөлхы ехэ удха шанартай байгаа гээшэ.

Субботнигто хамта дээрээ 509 хүн ажаллахаяа гараба. Эдэнэрэй 100—150-иинь хэжэл байһан ажал дээрээ хүдэлжэ, олоһон мүнгэеэ табан жэлэй жасада оруулха юм. Тиигэжэ 2200 гаран түхэриг мүнгэ энэ жасада оруулхаар Анаагай голой ажалшад зоригжонхой.

Посхоодуудые бариха, наг шэбхэ зөөхэ, тосхон, һууринуудай үйлсэнүүдые сэбэрлэхэ, һургааг отолхо хүдэлмэри энэ үдэр хэгдэхэнь. Жэшээлхэдэ, 5 километр утатай посхоод баригдаха, 485 тонно шэбхэ сабшалан, таряалан дээрэ гаргагдан таараагдаха. Гадна совхозой лугомелиоративна гурбан звено даажа байһан сабшалангаа уһалха, сэбэрлэхэ юм.

Ф. ПЛЕШКОВ,
совхозой субботник үнгэргэхэ штабай начальник.

[Т]АЛҺАНАА ҮЛҮҮЛХЭБДИ

...бэриингөө таһал...гүйгөөр, халаанай ... эрхилэгдэдэг ...дань манай ком... хүдэлмэрилэг...үдэр соносхогдо... ...мунис субботниг ... доро бултадаа ... аргагүй байгаа. ... урданайнгаа ... хүдэлмэри... ...энэ жэлэй комму...ботнигой жасада ... дүрбэн суббот...дхэхэ гэжэ шии... Мартын 28-да, ... 4-дэ ба 11-дэ субботнигууд үнгэргэгдөө.

Багсаамжалан хараалһанай ёһоор, коммунис субботнигто коллективэймнай 2324 хүн хабаадажа, тэндэ олзоһон 10,5 мянган түхэриг салин хүлһэеэ арбадахи табан жэлэй жасада оруулха арга боломжотой байһанаа мэдүүлһэн байгаа. Урда болоһон гурбан субботнигто хабаадаһан 1540 хүн хамтадаа 7,8 мянган түхэригэй салин хүлһэ оложо, табан жэлэй жасада оруулаа.

Субботнигой үедэ комбинат бүхы дээрээ 78 мянган түхэригэй элдэб продукци бүтээн гаргаха уялгатай һэн. Энэ уялгамнай сүм дүүргэгдэхэ. Мүнөөдэр 790 шахуу хүдэлмэришэд хэдэг ажалдаа гараа.

Шпала, хюрөөдэмэл модо, үүдэнэй хэрэгсэлнүүдые, арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргаха, модо тайраха, бэлэн продукци поезддо тээхэ даабари дүүргэгдэнхэй.

Ц. ЦЫБАНОВ,
комбинадай парткомой секретариин орлогшо.
Загарайн аймаг.

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ аймагһаа мэдээсэнэ

Аймагай «Знамя Ленина» колхозой 500 гаран хүн Бүхэсоюзна коммунис субботнигто хабаадалсахань. Тэдэнэй ажалые эмхидхэн хүтэлбэрилхэ тусхай штаб байгуулагдаа. Субботнигто хабаадагшад ойдо гаража, түлеэ бэлэдхэхэ, һургааг отолжо, нуга сабшалан хорёолхо юм. Олон хүн субботнигой үдэр колхозой сабшалан дээрэ хүдэлжэ, һубаг ханаабуудые сэбэрлэхэ, шулуу шонхор түүхэ, наг шэбхэ гаргаха байна. Малшад өөһэдынгөө ажалда хүдэлхэ юм.

Тус колхозой правлени, партийна комитет ажалай бүтээсын эгээл үндэр дүн харуулха энэ үдэрые эршэтэ ажалай һайндэр мэтээр үнгэргэхын тула эртээнһээ бэлдэлгэ хэжэ эхилһэн юм. Энэ үдэр бүтээгдэхэ бүхы хүдэлмэриин хэмжээе штаб элирүүлээд, хүн зоноо таарууулан хубаарилаа. Тиигэжэ арбадахи табан жэлэй жасада субботнигой үдэр олдоһон 2 мянга шахуу түхэриг оруулагдахаар багсаагдана.

Д. ГАРМАЕВ,
манай корр.

* * *

Тус аймагта ленинскэ субботник эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ талаар түсэбэй ёһоор эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулагдажа байнхай. Субботнигто хамта 10 мянган хүн хабаадуулагдахаар хараалагданхай. Ороһон 36 мянган түхэригэй 32 мянган түхэригынь арбадахи табан жэлэй жасада үгтэхэ юм.

Совхоз, колхозуудай фермэ, гүүртэнүүдтэ таряанай полинууд дээрэһээ һолоомон асаргадаха, ойһоо сабшалангуудые хорёолхо һургаагууд оруулагдаха юм.

Гансахан Суулгын совхозһоо 600 хүн субботнигто хабаадажа, 2 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэгдэхэ байна. Тиихэдэ «Одон» совхоз 300 тонно наг шэбхэ сабшалангай газар дээрэ гаргаха, 700 кубометр һургаа бэлэдхэхэ болоно.

Б. ЖАМБАЛОВ.

Россин Совет Федеративна Социалис Республикын районуудай (городуудай) арадай сүүдүүдэй арадай судьянарые һунгалгын дүнгүүд тухай МЭДЭЭСЭЛ

Автономито республикануудай Верховно Соведүүдэй Президиумүүдһээ, хизаарнуудай, областьнуудай, Москва болон Ленинград хотонуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдһээ РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ ороһон материалнуудай үндэһөөр һунгалтын дүнгүүд тухай мэдээнүүд тунхаглагдана.

Районой (городуудай) арадай сүүдүүдэй арадай судьянарые һунгаха ээлжээтэ һунгалта 1976 оной апрелиин 11-дэ Россин Совет Федеративна Социалис Республика дотор болоһон байна.

Һунгуулиин кампани Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдээр үүсхэгдэһэн политическэ ба ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда, КПСС-эй Центральна Комитедые, Советскэ правительствые тойрожо, Россин Федерациин ажалшадай бүри нягтаар жагсалгын ба нэгэдэлгын тэмдэг доро үнгэрөө.

Һунгалта үнгэргэхын тула һунгуулиин участково 91.533 комисси эмхидхэгдээд, тэдэнэй хүдэлмэридэ 763.747 хүн, тэрэ тоодо 358,255 хүдэлмэришэн ба колхозникууд, партийнабэшэ 427.264 хүн хабаадаа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ автономито республикануудай Верховно Соведүүдэй Президиумүүдһээ, хизаарнуудай, областьнуудай, Москва ба Ленинград хотын ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдһээ ороһон, арадай судьянарые һунгалгын үрэ дүнгүүд тухай материалнуудай үндэһөөр, РСФСР-эй районуудай (городуудай) арадай сүүдүүдэй арадай судьянарые һунгаха үедэ һунгагшадай списогүүдтэ оруулагдаһан һунгагшадай 99,97 процентнь дуугаа үгэлгэдэ хабаадаһан байна.

Дуугаа үгэлгэдэ хабаадаһан һунгагшадай 99,82 процентнь арадай судьянараар һунгагдаха кандидадуудта дуугаа үгөө.

Дуугаа үгэлгын үрэ дүнгүүдһээ харахада, нийтын эмхинүүдээр, ажалшадай бүлгэмүүдээр, граждануудай хамтын суглаануудаар дэбжүүлэгдэһэн, районуудай, городуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр бүридхэлдэ абтаһан арадай судьянарта кандидадууд бултадаа тон олонхиин дуунуудые абаба.

РСФСР-эй районуудай (городуудай) арадай сүүдүүдтэ арадай 5545 судья һунгагдаа. Тэдэнэй дундаһаа: 1231 хүн гэхэ гү, али 22,2 процентнь түрүүшынхеэ һунгагдаһан байна. 2008 хүн гэхэ гү, али 36,2 процентнь эхэнэрнүүд.

Арадай судьянарые һунгалта РСФСР-эй Конституцитай, РСФСР-тэхи сүүдэй байгууламжа тухай хуулитай, РСФСР-эй районуудай (городуудай) сүүдүүдэй һунгалга тухай дүримтэй хүсэд зохилдуулагдан үнгэргэгдөө.

ТАСС ҺОНИН

АХА ДУҮГЭЙ ХАНИ БАРИСААН

КЛАДНО. (ТАСС-ай тусхай корр.). КПЧ-гэй XV съездын хүдэлмэридэ хабаадажа байһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко түрүүтэй Советскэ Союзай Коммунис партиин делегаци Социалис Чехословакиин шулуу нүүрһэнэй-металлургическа ехэ түб болохо Кладно хотодо апрелиин 15-да ерэбэ. Чехословак-совет хани барисаанда зорюулагдажа, хотын ажалшадай олон мянган түлөөлэгшэдэй хабаадаһан митинг Кладненска металлургическа комбинадта болобо.

Комбинадай парткомой түрүүлэгшэ Ф. Ганус совет айлшадые амаршалхадаа, Чехословакиин ажалшад чехословак-совет харилсаа холбоое үндэрөөр сэгнэнэ. КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр тэрэниие хүгжөөхэ шэнэ хараа түсэбүүдые һайшаана гэжэ мэдүүлээ. Манай орондо социализм байгуулхадаа, Чехословакиин коммунистнууд, оронноймнай ажалшад КПСС-эй баян дүй дүршэлые хэрэглэнэ гэжэ Ф. Ганус тэмдэглэбэ.

КПСС-эй делегациие толгойлогшо, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко сугларагшадта халуунаар угтагдан. митинг дээрэ үгэ хэлээ. КПЧ-гэй XV съезд дээрэ манай ленинскэ партиие түлөөлхэ, аха дүү Чехословакиин ажабайдалда болоһон энэ түүхэтэ хэрэгтэ хабаадаха зол хуби бидэнэртэ тудаһан байна гэжэ тэрэ хэлээ. Хүндэмүүшэ халуунаар угтаһанайнь түлөө, митинг дээрэ КПСС ба Советскэ Союз тухай хэлэгдэһэн һайн һайхан үгэнүүдэйнь түлөө гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр хүргөөд, А. П. Кириленко иигэжэ мэдүүлээ: Манай партида, совет арадта Чехословакиин ажалшадай аха дүү ёһоор хандадаг байһыень энэ гэршэлнэ.

Совет металлургнуудһаа, шахтернуудһаа, манай бүхы хүдэлмэришэн ангиһаа танадта халуун амаршалга асарбабди. Манай партиин ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй гуйлтые дүүргэхэ байһандаа урма баяртайб. Манай делегациин Кладно хүрэхэ байһан тухай дуулахадаа, танай хотын бүхы хүн зондо һайниие хүргэхые Леонид Ильич гуйгаа һэн.

Нүхэр А. П. Кириленкын үгэ ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, альга ташалгаар нэгэнтэ бэшэ угтагдаа.

Чехословак ханинартаа совет хүдэлмэришэдэй аха дүү ёһоной мэдэрэлтэй байһые тэмдэглэн, А. П. Кириленко «Булад хайлуулагшад» гэһэн скульптурые Кладно хотын ажалшадта барюулба.

КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшын орлогшо В. Гула делегацитай хамта ябалсаа.

УУЛЗАЛГАНУУД ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

Прибайкалиин аймагай ажахынуудай, предприятинуудай, модоной үйлэдбэриин ажалшадтай зохёохы ажалтанай холбоонуудай, театрнуудай түлөөлэгшэдэй уулзалганууд үргэлжэлһөөр. Уран зохёолшод, зураашад, артистнар бүтээхы хүдэлмэриингөө гүйлалтануудтай ажалшадые танилсуулан, нэгэ ёһоной тоосоо хэжэ байнхай.

Ленинэй орденто оперо ба балетэй театрай артистнууд гайхамшаг композитор Россиниин «Севильский цирюльник» гэһэн оперо Турунтаево тосхоной ажалшадта харуулжа, олоной һайшаал магтаалда хүртөө Энэл үдэр уран зохёолшод Кикын модоной ажахын хүдэлмэришэдтэй уулзаа. Уран зохёолшод Исай Калашников, Доржи Эрдынеев, Мэлс Самбуев, Виктор Гуменюк. Владимир Липатов гэгшэд зохёохы хүдэлмэри тухайгаа, өөһэдынгөө түсэбүүд тухай хөөрэжэ үгөө. Мүн шэнэ зохёолнуудаа уншаа. Сугларагшад Буряадай уран зохёолой хүгжэлтэ тухай хэдэн олон асуудалнуудые табижа, энэ уулзалга һонирхолтой, хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

Таловкын түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй заводой, Байгал-Амарай гүмэр замай барилгын хүдэлмэришэдэй урда ород драмын театрай артистнар зүжэгөө харуулаа. Тиихэдэ кукольна театрай артистнар Кома тосхоной ажалшадай үхибүүдтэ баяр асараа. Тэдэнэр багахан харагшадта һонирхолтой үльгэр бэлэглээ.

Уран зураашадай холбооной, Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейн хүдэлмэрилэгшэд хоёр нүүдэл выставкэ эмхидхээ. «Минии Буряад орон» гэһэн нүүдэл выставкые Турунтаево тосхоной хүдэлмэрилэгшэд хүндэтэйгөөр хүлеэн абаа. Тэдэнэр энэ выставкэ тухай өөһэдынгөө һанамжануудые хэлээ. «Манай үеын хүн» гэһэн уран зурагай выставкэ Горячинскда харуулагдаа.

Литература, искусствын үдэрнүүд Прибайкалида үргэлжэлһөөр.

П. ГРИГОРЬЕВ,
«Прибайкалец» газетын редакторай орлогшо.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө

ТАРЯАШАН БҮХЭНЭЙ ЗОРИЛГО

Анхандаа хойшо алтан таряае ажабайдалаймнай һүр һүлдэ гээшэ гэжэ таряашазон тоолодог байгаа. Энэнь алишье талааараа зүб. Ороо-һо таряан элбэгээр ургабал, мяхан, һүн, ноорһон, үндэгэн ехээр абтадаг гэжэ мүнөө ямаршье колхоз, совхозой ажалшад хэлэхэ байха.

Тиимэһээл ороoһо таряа үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ гээшэ гол шухала зорилго болоно, энэ хүдөөгэй бүхы таряашад, механизаторнуудай ажалай дайшалхы участок мүн гэжэ партиимнай XXV съездын шиидхэбэринүүд соо заагдана бшуу.

Нигээд ерэхэдээ бидэл, таряан ажалда хүдэлжэ, байһан бүхы хүнүүд ухаан бодол, оюун бэлиг шадабари, хүсэл эрмэлзэлээ зорюулан хүдэлхэ, оһол алдуу гаргахагүй гэжэ оролдохо болонобди. Таряан ажалдахи үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, бүхы юумэнэй шанар һайжаруулха гээшэмнай эндэһээл эхитэй. Арбадахи табан жэлдэ ороoһо таряа хуряажа абалгын жэлэй дунда зэргын хэмжээе адагынь 35—40 миллион тоннодо хүргэхэ гэжэ КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри соо заагданхай.

Энэ айхабтар харюусалгатай, хүндэтэйшье зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулхын тула таряашан, механизатор бүхэн, бригада, звено, ажахы бүхэн тэмсэхэ зэргэтэй. Багахан гол горход сугларжа, эсэстээ үргэн ехэ мүрэн болон ниилэдэгтэл адли энэмнайшье баһал олоной хүсөөр бэелүүлэгдэхэ зорилго ха юм даа.

Манай эндэхи байгаалиин эрхэ байдал таряашадта бага бэшэ бэрхэшээл тохёолдуулдаг гээшэ. Жэшээнь, юһэдэхи табан жэлдэ Байгал шадархи манай нютагта сагай уларил хүшэр хүндэ байгаа гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Зарим жэлдэ хабар, зуниинь хүйтэн байгаад, намартаа уһан үер болоод, таряа болон бусад ургамалнуудай ургасада яһала ехэ түбэг татаа. Тиигэбэшье парти, правительствынгаа тон ехэ туһаламжа, дэмжэлгын ашаар ороoһо таряан ехээр абтаа, мал ажалай продуктнуудшье ехээр үйлэдбэрилэгдөө.

Энээниие совхозоннгоо, тэрэшэлэн өөһэдынгөө бригадын туйлаһан үрэ дүнгүүд дээрэһээ тодорхойлон харуулха хүсэлтэйб. Юһэдэхи табан жэлдэ совхоз соомнай таряалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр иимэ ургаса абтаа гэбэл: 1971 ондо га бүхэнһөө 15,9 центнер, 1972 ондо — 16,1, 1973 ондо — 15,6; 1974 ондо — 14,6, һүүлшын 1975 ондо гектар бүхэнһөө 18,8 центнер таряа хуряаһан байна. Тиихэдэ эдэ табан жэл соо манай бригада ороoһото таряаланайнгаа ургасые гектар бүриһөө 16,1 центнерһээ 25,1 центнер хүрэтэр дээшэлүүлжэ шадаһан байна. Шэнииэмнай нёдондо гектарай 30,4 центнер ургаса үгөө һэн. Энэ үндэр ургаса нэгэл заахан газарһаа бэшэ, харин бүхы 560 га таряалан дээрэһээ хуряагдаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Манайшье ажахыда, мүн аймаг соо таряалангай га бүхэнһөө бага ургаса абаһан бригаданууд баһал бии. Тэрэшэлэн бригаданууд соошье бүхы газарайнь ургаса адли бэшэ байна. Жэшээнь, аймаг, ажахы соогоо эгээл ехэ ургаса хуряаһан манай бригададашье тиимэ байдал үзэгдөө. Жэшээнь, манайда горохой ургаса гектарһаа 12,3 центнер хуряагдаа.

Ондоогоор хэлэбэл, жэл бүри бага ургаса абадаг гээгдэнги бригадануудай ядахын сагта манай совхозой дунда зэргын хэмжээндэ хүрэмэ ургаса хуряадаг болоо һаань, гансахан аймаг соо жэлдээ үшөө 10—12 мянган центнер таряан нэмэжэ хуряагдаха байна.

Ямар ажал ябуулһанай, ямар онол арга хэрэглэһэнэй ашаар манай бригада социалис мүрысөөндэ хабаадажа байһан совхозойнгоо, мүн аймагай бусадшье ажахынуудай тракторно-таряан ажалай бригадануудай дунда хододоо түрүү һуурида гаранаб, эгээл ехэ ургаса хайшан гээд абана гээшэб?

Ороoһото таряа ургуулха агротехникэ Кабанскын аймагай совхозуудта, тэрэшэлэн манайшье совхоздо анханһаа хойшо өөрын онсо нэгэ гол шэнжэтэйгээр эрхилэгдэдэг. Һүүлэй 14 жэл соо манай эндэхид тарилгынгаа севооборотто сэбэр паарай орондо намар хахалһан газар хэрэглэдэг болонхой. Тиигэбэшье намарай паар сэбэр паартай адли ехэ ургаса үгэжэ шадахагүйнь элитэ. Тиимэ дээрэһээнь бидэнэр намар хахалһан газартаа үтэгжүүлгэ ехээр гарганабди. Үнгэрэгшэ табан жэлэй жэл бүхэндэ совхоздо таряалан дээрэ 2428 тонно минеральна үтэгжүүлгэ гаргагдаа. Тэрэнэй хажуугаар жэл бүри гектарай 25—27 тонно наг шэбхэ таряалан, сабшалан дээгүүр тараагдана.

Гэхэтэй хамта ургасын хуби заяан хүнүүдэй оролдолго, шадабариһаа сүм дулдыдадаг ааб даа. Илангаяа тэдэнэй техникэдээ наринаар хандаһанһаа ехэ юумэн дулдыдадаг. Эдэнэрэй нэгэн Георгий Гаврилович Елизов манай бригадада ехэ хүндэтэй хүн, одоол урдаа хараха, алтан гартай механизаторнай гээшэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ хүмнай совхозойнгоо комбайнернуудай дунда эгээл ехэ таряа сохижо, социалис мүрысөөндэ түрүү һуурида гараһан байна. Силосэй ба ороoһо таряа хуряалга дээрэ Иван Кузьмич Богомазов, Виктор Афанасьевич Ладенков, Виктор Васильевич Кульков, Николай Иванович Залуцкий гэгшэд ехэ оролдосотойгоор хүдэлжэ шалгараа. Халаанайнгаа даабари үлүүлэн дүүргэжэ, хододоо эрмэлзэл ехэтэйгээр ажалладаг Иннокентий Матвеевич Клеменин Николай Мавритьевич Селиганов хоёр тухай дурдангүй үнгэрхын аргагүй. Манай бригадада ямаршье ажал, жэшээлхэдэ, техникэ заһабарилга, газар хахалалга, үрэһэ тарилга, ургасын хойноһоо харууһалалга, таряа хуряалга гэхэ мэтэ харюусалгатай хүдэлмэри хайша хэрэгээр, муу шанартайгаар хэгдээ гэжэ байдаггүй. Хүнүүдэй үнэн зүрхэнһөө оролдожо бүтээһэн ажал лэ хэзээдэшье ашаяа харюулдаг шуу.

Бүхы ажалаа урид табигдаһан түсэбэй ёһоор ябуулдаг байнабди. Тарилгын халуун хүдэлмэриин түсэбграфик өөрөө табидагби. Тэрээн дээрэ ямар ургамал хаана, хэзээ, хайшан гээд, ямар техникээр, хэды үдэр соо таригдажа дүүрэхэб гэжэ тодорхойлогдодог. Энэ түсэб механизаторнуудай суглаан дээрэ соносхогдодог, хүдэлмэришэн бүхэндэ хэзээ, ямар ажал бүтээхэ байһыень ойлгуулдаг байнабди. Энэ түсэбэй хэр зэргэ нарин нягтаар, зүбөөр табигдаад, али тухай һайнаар бэелүүлэгдэһэнһээ таряанай ургасын найдамтай үндэһэ һууриин табигдаха байһаниинь мэдээжэ ааб даа. Мүнөө жэлдэ саһан биратай ороогүй, газарай хүрьһэн шниг нойто багатай байхань. Хэдышье хуурай уларилтай, хүндэ жэл хүлеэгдэжэ байгаашье һаань, манай бригада урда жэлэйхиһээ доошо бэшэ таряанай ургаса хуряажа абахаар шиидэнхэй. Горохой ургасые эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулжа, энээн тушаа ехэ ажал хэхэбди. Жэшээнь, таряалангай гектар бүридэ дунда зэргээр 3—4 центнер аммиагтай уһа гаргажа, ургасыень ядахын сагта гектарай 4—5 центнерээр дээшэлүүлхэ зорилготойбди.

Хэнэйшье мэдэһээр, минеральна үтэгжүүлгэ гээшэмнай ургаса дээшэлүүлхэ шухала эрхэ нүхэсэл болоно. Манай совхоз минеральна үтэгжүүлгэеэ бага багаар тараангүй, нэгэ газарта ехээр оруулдаг юм. Жэшээнь, манай бригадада таряа ургуулха газарта гектарай 6 центнер аммиагтай уһа, суперфосфат оруулагдадаг.

Гэхэтэй хамта манайда таряа ехээр ургуулха талаар бүхы юумэн хэгдэшоо гэхэ аргагүй. Хабарай тарилга, ургаса хуряалга үшөөл унжагайруулагдажа, энээнһээ ехэхэн ургасаяа алданабди. Һайн бэлэдхэлтэй механизаторнуудые олон болгожо, халуун хаһа соогуур бүхы техникэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр, түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлгэдэг болохо сагнай ерээ.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ манай бригада таряалангай га бүхэнһөө 22 центнерһээ бага бэшэ ургаса хуряаха гэһэн уялга абанхай. Энээнээ заатагүй дүүргэжэ, аргатайл һаань, үлүүлхын тула бидэнһээ дулдыдаха бүхы юумэ хэхэбди гэжэ манай механизаторнууд мэдүүлнэ. Тиигэхыемнай партиин XXV съездын шиидхэбэринүүд бидэниие уряална бшуу.

В. КЛЕМЕНИН,
Кабанскын аймагай Байгалай совхозой тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир.

МҮРЫСӨӨГӨӨР ТУЙЛАГДАҺАН АМЖАЛТА

Нуурай фермын газаагуур бариһан ами амяараа хашаа хорёонууд соо һаамхай үнеэд үдэрэй наранда игаажа, ехэл таашааһан хэбэртэй хибэдэһээ хибэжэ байна.

Эндэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, Ажалай Улаан Тугай ордентэ Дашима Гимниндармаевна Очирова ажалладаг юм. Тэрэнэй алдар солонь бүхы республика дотороо тарайхай. Үнгэрһэн юһэдэхи табан жэлдэ һү һааха түсэбөө бүри нёдондо хабар февраль һарада дүүргээд, 1975 ондо үнеэн бүриһөө 3317 килограмм һү һааһан байгаа.

Дашима гүлмэр залуу ябахадаа эжыгээ дахажа һаалиин мал дээрэ ошоод, үнеэнэй хүхэ дэлэн шобторжо эхилһэнэй һүүлээр эды зэргын бэрхэ һаалишан болоһон намтартай юм. Теэд мүнөө болоходо тэрэ өөрөө Дабаажад, Тамара, Сэсэгма басагадаа дахуулжа ябаад, үнеэ һааха мэргэжэлдэ һургаба. Тэрэнь ехэл һайшаалтай, һайн һайхан жэшээ гээшэ ааб даа. Теэд хожом хойно эдэ гурбан басагад 20—30 жэлдэ эжынгээ харгылһан зүргэ дахаад һаалиин малай фермэ тээшэ гэшхэлжэ, эды шэнээн алдартай, солотой, арад зондоо хүндэтэй болохонь магадгүй.

Ивалгын голой зуу гаран һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хододоо эрхимлэжэ ябадаг Доодо Ивалгын отделениин дүрбэдэхи фермын дүршэлтэй бэрхэ һаалишад тухай тогтон хэлэхэ хэрэгтэй гэжэ һанагдана. Тэдээн сооһоо аха захань болохо Бимба Ринчиновна Гомбоева хэзээдэшье шалгарна. Тэрэ жэлэй дүрбэн сагта һабаараа дүүрэн һаалитай байдаг гэжэ нютаг нугадаа магтаалтай болонхой. Нигэжэ Ивалгын голһоо гадна, бүхы Улаан-Үдын аймаг соо суурхаһан бэрхэ һаалишан болоторо Гомбоевагай ябажа гараһан алдарта ажалайнь зам ута юм.

Анхан хорёод наһатай залуу басаган ябахадаа тракторай жолоо барьяад үзэһэн байна. Һүүлээрнь комбайнда һуужа, таряа хадаһан байха. Дам саашаа тракторна бригада даагаадшье ябаһан байгаа.

Һүүлээрнь һайн үүлтэрэй һаамхай үнеэдые гушаажа абаһан байгаа. Тиихэдээ түрүүшын үедэ ядалдаад абадаг һэн. Байн байтараа ажалайнгаа арга оншыень олоһо, тэрэ нүхэдһөө дутуугүй ехэ һү һаадаг болобо. Энэ үедэ өөрынь урма зоригшье улам бадаржа, ажал хэрэгынь урагшатайгаар ябажа эхилээ бэлэй.

Нүхэр Гомбоева хододоо урагшаа зүдхэжэ ябадаг, зоригтой хүн юм. Тиимэл хадаа Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан, коммунис ажалай ударник гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна бшуу.

Бимба Ринчиновна мүнөө наһажаал боложо ябаһан эхэнэр. Хамта табан үхибүүдые хүл дээрэнь гаргажа табиһан хадаа пенсидэ гаранхай. Тиигэбэшье лаа, ажалша малша энэ эхэнэр мүнөө залуу бэреэд, басагадтай ана мана урилдан ажал дээрээ амжалта туйлана.

Тээсгэн КПСС-эй Улаан-Үдын райкомдо тус аймагай колхоз, совхозуудай түрүү һаалишадай уулзалга болоо һэн. Тэндэ байлсаһан Бимба Гомбоева шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ үнеэн бүриһөө 3500 килограмм һү һааха гэжэ үгээ үгэһэн байгаа. Энэ хадаа КПСС-эй XXV-дахи съездын шиидхэбэридэ бодото харюу болохоор дээшэлүүлэгдэһэн уялга болоһон. Үнгэрһэн февраль һара соо үнеэн бүриһөө 424 килограмм һү һаажа абаа. Тэрэниие үдэр бүхэндэ хубааха болоо һаа, арба холо гаран килограмм хүртэнэ.

Гурбадахи фермын бригадир коммунист Пурбэ Санжицыбикова нигэжэ хэлэнэ:

— КПСС-эй XXV съездын гаргаһан түүхэтэ шиидхэбэриие манай фермын һаалишад, малшад үнэн зүрхэнһөө баяртайгаар угтаа. Энээнһээ хойшо сагаан эдеэ дэлгэрүүлхэтэй хамта, һүнэй шанар дээшэлүүлхэ, үхэр малай үүлтэр һайжаруулха гэһэн зорилго табина. Шэнэ табан жэлэй эхилһэнһээ хойшо манайхин Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахы соогоо һү һаалгаар түрүү һууриия алдаагүй. Январь, февраль хоёр һара удаагаар манай фермын бэрхэ һаалишад Бимба Гомбоева, Бабаасан Лейхобоева, Екатерина Дамбаева гэгшэд тус ажахын дирекциин, парткомой болоод, профкомой шангуудые абаһан байна. — гэжэ тэрэ мэдүүлнэ.

Ивалга нютагай ажалша малша түрүү хүнүүд түрэл партиингаа түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхээр зориг түгэлдэр хүдэлжэ байна.

В. ГАЛДАНОВ.

Намжил Цыренжапов наһаараа залуу хүн. Тиигэбэшье ажалай яһала һайн дүршэлтэй болонхой. Тэрэнэй нүхэр Дулма ветеринарна фельдшерэй мэргэжэлтэй юм. Тэдэнэр хоюулаа түрүүшын жэл совхоздоо хонишодоор хүдэлжэ байна. Тиигэхэ зуураа аха нүхэдэй дүй дүршэлые халан абажа, ажалдаа үргэнөөр хэрэглэхые оролдоно. Тэдэнэй бүхы һанал бодолынь түл абалгые, хонидой үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ хэрэгтэ зорюулагданхай.

Партиин гэшүүндэ кандидат Намжил Цыренжаповай хүтэлбэрилдэг отарын хонишод энэ жэлэй түл абалгые пайнаар үнгэргэжэ байна. Тэдэнэр түлгэ хонидые харууһалдаг юм. Мүнөө хонин бүриһөө хурьга абаад, гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хэжэнгын аймагай Һуданай совхозой залуу хонишод Намжил, Дулма Цыренжаповтан.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ТЮМЕНСКЭ ОБЛАСТЬ. Самотлорой барилгашад, нефть малтан абагшад болон үрэмдэгшэд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 109 миллион тонно нефть болбосоруулха гэһэн түсэб абанхай. Энэнь нёдондо жэлэйхиһээ 22 миллион тонноор үлүү болоно.

Хойто Самотлорой ажалшад Бүхэсоюзна коммунис субботнигой үдэр 290 мянган тонноһоо доошо бэшэ нефть малтан абахаар шиидэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Самотлорой үрэмдэгшэд.

ТАСС-ай фотохронико.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй У[каз]

СССР-ЭЙ ГЭГЭЭРЭЛЭЙ МИНИСТЕРСТВЫН [...] ГЭГЭЭРЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД[...] СССР-ЭЙ ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГ[НАХА] ТУХАЙ

Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлдэ һурагшадые[...] коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ туйлаһ[...] тануудайнь түлөө **шагнаха:**

Буряадай АССР-һээ

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНООР

Муруев Дмитрий Николаевичые — Зэдын аймагай Петропавловкын дунда һургуулиин багша.

ОКТЯБРИИН РЕВОЛЮЦИИН ОРДЕНООР

Капустин Андрей Сергеевичые — Улаан-Үдэ хотын 42-дохи дунда һургуулиин директор.

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Бодоулов Рочен Самбиловичые — Хурамхаанай аймагай Хурамхаанай дунда һургуулиин багша.

Болдонова Дарима Евдокимовнае — Хориин аймагай Хориин 1-дэхи дунда һургуулиин багша.

Коробенкова Надежда Евстафьевнае — Бэшүүрэй аймагай Охин Булагай дунда һургуулиин багша.

Тармаев Семен Александровичые — Захааминай аймагай Санагын дунда һургуулиин директор.

Хоренова Мария Прохоровнае — Хойто-Байгалай аймагай Нижнеангарскын дунда һургуулиин багша.

Цыдемпилов Макар Дамдиновичые — Сэлэнгын аймагай Дэбээнэй эхин һургуулиин багша.

Шункова Мария Логовнае — Улаан-Үдэ хотын 35-дахи дунда һургуулиин директор.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Алексеева Федосья Егоровнае — Загарайн аймагай Элхиин дунда һургуулиин багша.

Битаева Нина Мироновнае — Улаан-Үдэ хотын юрэнхы эрдэмэй үдэшын 1-дэхи дунда һургуулиин директорэй орлогшо.

Глотова Людмила Тимофеевнае — Зэдын аймагай Петропавловкын дунда һургуулиин багша.

Данилова Клавдия Григорьевнае — Түнхэнэй аймагай Зүүн Мүринэй найман жэлэй һургуулиин багша.

Дмитриев Сергей Семеновичые — Буряадай АССР-эй гэгээрэлэй министр.

Ербахаева Людмила Константиновнае — Улаан-Үдын аймагай Ивалгын дунда һургуулиин багша.

Зарубин Георгий Михайловичые — Баунтын аймагай Багдаринай дунда интернат һургуулиин директор.

Михайлова Галина Григорьевнае — Кабанскын аймагай Сэлэнгын дунда һургуулиин классһаа гадуур, һургуулиһаа гадуур хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эмхидхэгшэ.

Потехин Виктор Филипповичые — Улаан-Үдын арадай гэгээрэлэй городской таһагые даагша.

Протопопова Вероника Ачтоновнае — Хяагта хотын 1-дэхи дунда һургуулиин багша.

Снеткова Ханна Васильевнае — Буряадай АССР-эй гэгээрэлэй министерствын инспектор.

Тапхакаева Надежда Иосифовнае — Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын дунда һургуулиин директор.

Тармаханов Ефрем Егоровичые — Буряадай Д. Банзаровай нэрэмжэтэ гүрэнэй багшын институдай кафедрые даагша.

Токарева Екатерина Анд[...]реевнае — Яруунын [...] Нарһатын дунда [...] багша.

Филиппов Ан[...]санфовичые — [...] аймагай арадай [...] таһагые даагша.

Цыдыпова Д[...] Базаровнае — Хэж[...] магай Хэжэнгын [...] гуулиин багша.

Цыренжапова [...] шеевнае — Улаан-[...] шын 1-дэхи учили[...] ша.

Чумакова Натали[...] мовнае — Прибай[...] магай Ильинкын [...] гуулиин багша.

«АЖАЛАЙ ГАБЬ[ЯАЙ] ТҮЛӨӨ» МЕДА[ЛЯАР]

Арсентьева Мар[...] новнае — Улаан-Ү[...] 58-дахи ясли-сад[...] жүүлэгшэ.

Будаева Праско[...] сановнае — Улаан-[...] тын 1-дэхи респу[...] дунда интернат һ[...] хүмүүжүүлэгшэ.

Гомбоева Зинаи[...] Доржиевнае — [...] аймагай Ара-Хэрэ[...] һургуулиин багша.

Десятова Клавди[...] евнае — Захаамина[...] гай Захааминай [...] да һургуулиин ба[...]

Козулина А[...] нае — Кабанскын [...] Каменскын 1-дэх[...] һургуулиин багша.

Кукалова Нина [...] нае — Баргажанай [...] Сувын дунда һ[...] багша.

Сапунова Гали[...] мировнае — [...] аймагай Доо[...] дунда һургуулиин [...]

Томилова Ели[...] гиевнае — Түнхэнэй [...] Түнхэнэй дунда һ[...] багша.

«АЖАЛДА[...] ШАЛГАРҺАНАЙ [...] ГЭҺЭН МЕДА[...]»

Афанасьева Н[...] горьевнае — Загарай[...] гай Шэнэ-Бэрээнэй [...] һургуулиин багша.

Болдохонова З[...] тиновнае — Хяагты[...] Хяагтын-Адагай д[...] гуулиин багша.

Болдонова Ре[...] кентьевнае — Улаан[...] тын 25-дахи дунда[...] лиин багша.

Булдаков Михаи[...] вичые — эдир [...] нуудай республик[...] циин методист.

Гольцман Алина [...] евнае — Сэлэнгын [...] Гусиноозерскын 1-[...] да һургуулиин баг[...]

Капцилович Вера [...] ловнае — багшанар[...] жэл дээшэлүүлдэг [...] канска институдай [...] дые даагша.

Мархеева Анна [...] евнае — Яруунын [...] Комсомольскын д[...] гуулиин багша.

Осохеев Владим[...] евичые — Ахын ай[...] лигой дунда һургу[...] ша.

Петрякова Анаст[...] копьевнае — Мух[...] рэй аймагай Мухар[...] дунда һургуулиин [...]

Плахина Анна [...] нае — Кабанскын [...] арадан гэгээрэ[...] методист.

Хандуева Ольг[...] нае — Зэдын айм[...] стэйн дунда һургу[...] ша.

СССР-эй Верховно Соведэй Пре[зидиумэй] Түрүүлэгшэ Н. ПОДГО[РНЫЙ].

СССР-эй Верховно Соведэй Пре[зидиумэй] Секретарь М. ГЕОР[ГАДЗЕ].

Москва, Кремль.
1976 оной мартын 15.

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДТА

РСФСР:

«БАМ-ай ЭНЦИКЛОПЕДИ»

Заахан брошюрые «энциклопеди» гэжэ нэрлэхэдэ һонин шэнги. Теэд уншагшадай өөһэдынь нигэжэ нэрлэһэн хадань яахабши.

Мүнөө сагай агуу барилгада зорюулагдаһан мянга табан зуудахи материалые толилһон табадахи «боти» һаяхан хэблэлһээ гараба. СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин гүрэнэй олониитын научно-техническэ библиотекын хэблэһэн брошюра хурдан түргэнөөр суурхажа, Ленинградһаа Тындэ хүрэтэрхи захилшадта, академическэ болон проектнэ институдуудта, вузуудта болон техническэ институдуудта, вузуудта болон техническэ мэргэжэлэй училищинуудта — агууехэ барилгада хабаатай хүн бүхэндэ эльгээгдэбэ. Квартал бүхэндэ хэблэгдэдэг бюллетень «Байгал» Амарай түмэр зам ба шэнэ зоные ашаглалгын асуудалнууд» гэһэн гаршагтай.

Хэблэл бүхэндэнь ямаршье мэргэжэлтэн һаа — барилгашан, горняк, экономист, социолог, врач, агроном, түүхэшэн — өөрынгөө мэргэжэлээр ашагтай туһатай юумэ олохо байна.

Хэблэгдэһэн брошюра соо газар, уһанай нэрэнүүд заагданхай. Тиимэ хадань БАМ-ай участок, тэрэнэй зоно тухай хэрэгтэй статьягаа бэдэржэ олохонь бэлэн.

Мүнөө энэ брошюра тон шухала патентнэ литература тухай хэһэгээр нэмээгдэбэ. БАМ тухай энциклопеди һара бүхэндэ долоо-наймa мянган хуудаһаар нэмэнэ.

БЕЛОРУССИ:

РЕСПУБЛИКЫН ХОЕРДОХИ ХИЛЭЭМЭН

Белоруссиин хартаабхашад хабарайнгаа тарилгада бэлдэжэ дүүргэбэ. Техникэнь бүхыдөө заһабарилагдаа, бардам хүрэхэ хүрэнгэ бэлдэгдээ. Плантациин гектар бүхэндэ 60—70 тонно нютагай, мүн хэрэгтэй соонь минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаха юм.

«СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» дотор хараалагдаһанай ёһоор, хартаабха үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ республика дотор ехэ анхарал хандуулагдана. Орон дотор хураагдадаг бүхы хартаабхын зургаанайнь нэгэ хуби Белоруссида абтадаг гээшэ. Хахад миллион гектар газар эзэлдэг бүхы талмайн ургасын гарасые энэ жэлдэ 163, табан жэлэй дүүрэтэр 200 центнер хүрэтэр дээшэлүүлхээр хараалагдана. Зургаа мянга гаран онһожоруулагдамал звено энэ ургамалые харуулдаг. Тэдэнэртэ шэнэ машина, зэр зэмсэгүүд даалгагданхай. Тиимэ хадань тэдэнэр түрүү технологи хэрэглэжэ шадана.

КИРГИЗИ:

ТОН СЭБЭР МЕТАЛЛ

Кадамджайска комбинадта сурьма илган абаха шэнэ, электрохимическэ арга нэбтэрүүлэгдэжэ эхилбэ. Агааргүй газарта шудхалаа хэхэ аргые һэлгэһэн электролиз ажал болон зайн галай гаргашые доошолуулна, металлай өөрынь үнэ сэнгые хоёр дахин хямдаруулна.

Энэ шэнэ арга Киргизэй ССР-эй Наукануудай академиин органическа бэшэ ба физическэ химиин институдай лабораторидо мүндэлөө.

Кадамждайн сурьма 1958 онһоо хойшо дэлхэй дээрэ сэбэр гэжэ тоологдодог һаа, мүнөө тэрэнь 99,9999 процент сэбэр гэжэ сэгнэгдэдэг болобо. Ондоогоор хэлэбэл, тонно нимэ металл граммһаа ехэ бэшэ холисотой байха юм. Промышленностиин олон һалбаринуудта энээниие хэрэглэхэдэ болоно.

КАЗАХСТАН.

ГАЗАР ДОРОХИ НУУРАЙ УҺААР

Зуун жэлэй дүүрэтэр Чилисайска фосфорой уурхайе уһаар хангаха хоёр нуур газар доро олдобо. Энэ уурхай Арал далайн баруун-хойноохи сүл губирхуу газарта оршоно. Газар дорохи нуурнууд 200—250 метр гүнзэгыдэ оршодог юм. Тэрэнэй нэгэниинь ерээдүйн хотынхидые уһаар хангаха, харин нүгөөдэнь горнохимическэ томо ехэ энэ предприятиие техническэ уһаар хангаха юм.

Газарай нюруу дээрэ дабһагүй уһанай хомор энэ районоохи газар дорохи нуурнуудай уһые ингэжэ илган хэрэглэхэдэ, уһан гамтайгаар гаргашалагдаха болоно. Индустриальна шэнэ районииие уһаар хангалгые иимэээр шиидхэлгэ «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэн» тобшололтой тааралдана.

Эрдэмтэд болон мэргэжэлтэд гидрогеологууд ашагта малтамалай бусад түбүүдые эдеэнэй болон техническэ уһаар хангаха булагуудые бэдэрнэ.

ЛИТВА.

«СИРИУС» ХҮСЭЕЭ АРЬБАДХАНА

Клайпеда хотын хуурай элементнүүдэй «Сириус» заводто «Планета» гэжэ шэнэ электробатарейнүүд олоор гаргагдадаг болобо. Шэнэ батарейнүүд урдань бүтээн гаргагдадаг батарейнүүдтэ орходоо хоёр дахин удаан саг соо хэрэглэгдэхэ. Ашаглалгада найдамтай эдэ батарейнүүд транзисторна радиоприемнигуудта, элдэб приборнуудта хэрэглэгдэдэг байха.

Ажалайнгаа бүтээсын талаар бүхы предприятидаа адли хүсэтэй шэнэ цех нимэ батарейнүүдые үйлэдбэрилэн гаргана. «Сириусэй» коллектив заводой хоёрдохи ээлжээнэй ашаглагдажа эхилхэдэ, электроэлементнүүдые хоёр дахин олоор гаргадаг болохо, харин һайн шанартай продукциингаа хэмжээе 60 процентдэ хүргэхэ гэжэ хараална.

ТУРКМЕНИ:

ГАР УРЛАЛАЙ МҮРЭНЭЙ ПРИЧАЛНУУД

Эндэхи барилгашад Каракумска каналые Головное — Мары гэжэ участогтань үргэдхэхэ, гүнзэгырүүлхэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Мүнөө эндэ мүрэнэй ехэ суднанууд тамаран ябаха аргатай болоо. Каналан гурбадахи, КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдээр хараалагдаһан ээлжээнэй барилга үргэжэлүүлэгдэнэ. Тэрэнэй дүүргэгдэхэдэ, 812 километртэ суднанууд тамаран ябадаг болохо байна. Сүл губи газарай түбтэ бодхоогдоһон портнуудта Теджен, Каахка, Безмеин гэжэ шэнэ портнууд нэмэхэ юм.

Канал зуу мянган гектар шэнэ газар ашаглаха арга олгохо.

(ТАСС).

Хабаровск городо[...] нэ бии болгодо[...] «Авангард» гэжэ[...] хэй. Энэ совхоз [...] овощ таримжа ургу[...] Мүнөө тэндэ [...] шын ургаса хуриба[...] ба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: [...] суглуулагдажа ба[...]

ТАСС-ай фото[...]

...һайханай Бухэсоюзна фестиваль

...РАН ДУУНУУД ...АМ ХАНХИНАГ ЛЭ

...уран бэлигтэнэй ...ански харалгын ...е хаража үзэхэдэ ...н оркестрнүүд, во... ...рументальна ан... ...д хүгжэмшэд ха... ...жо тэмдэглэмээр. ...имагуудай түлөөлэг... ...хабаадалсаа. Гэбэ... ...и аймагуудһаа, жэ... ...Түнхэнэй нэгэ ...байгаа һаань, нүгөө ...аа, жэшээлхэдэ, ...хэдэн ансамбль... ...нистнуудай ор... ...ерээ. Улаан-Үдэ ...езнодорожно, Ок... ...районуудһаа, За... ...Сэлэнгын, Хойто ...аймагуудһаа яһа... ...коллективүүд бай... ...Яруунын, Хурам... ...дын аймагууд кон... ...доошье хабаадаа... ...аймагуудта бэлэд... ...коллективүүд үгы ...хэ ямаршье үн... ...гүй. Республи... ...аймагуудта вокаль... ...ментальна ансам... ...оркестрнүүдэн ...тус конкурс дээрэ ...харагдаа.

...блика доторнай һүү... ...вокально-инстру... ...ансамбльнууд ...поржо байнхай. ...ул эндэ эдэбхитэй... ...далсана. Тиимэһээ ...худэлмэриие гурим... ...тэдэниие хүгжэмэй ...ргэзгыгөөр танил... ...шухала. Юуб гэхэ... ...но-инструменталь... ...бль хадаа эстрадна ...эгээн орёо, хү... ...нуудай нэгэн юм. ...гэшүүд хүгжэм ...эхэ, микрофон бо... ...аппаратура зүбөөр ...шадаха байха зэр... ...Мүн аранжировко ...хэ болоно. Кон... ...хабаадаһан олонхи ...үүд энэ талаараа ...шэ гэжэ харагдаа. ...республика дотор... ...һанаһандаа хурөө... ...мбльнууд бии бай... ...Эндэ республиканска ...етодическа түб ба ...фой уран һайханай ...горитой худэлмэри ...тэдэнэртэ туһалам... ...хэ зэргэтэй.

...ранта саг үргэлжын ...хандуулжа байха ...Юуб гэхэдэ, саашада ...ансамбльнууд улам ...байха ха юм. Тии... ...мбльнуудай худэл... ...туһалхадаа тэдэнэй ...рта онсо анхарал ...хэрэгтэй. Энэ та... ...худэлмэриин гурим... ...агүй байһан ушар... ...курс дээрэ олонхи ...нууд нэгэ адли дуу... ...дуулаа. Мүн шэлэй ...уран һайханай бүл... ...өө бэшэ нэгэшье ...буряад дуунуудые ...адаа оруулаагүй ...ансамбльнуудай ре... ...оруулагдахаар, ...боломоор дуу... ...н композиторнууд... ...ха юм. Тиихэдэ тэ... ...программын идейнэ ...лдэ анхарал хан... ...а ёһотой. Эхэ орон ...БАМ-ай барилгашад ...эсэгэ ороноо хам... ...Агуехэ дайнай ...д тухай дуунуудай ...р удхынгаашье, ...һайханайнгаашье та... ...а муу дуунууд дай...

...ансамбль конкурсдо ...Бэлиг шадаба... ...гүйсэдхэхэ дур... ...талаар ондо он... ...гэжэ мэдээжэ ааб ...үрэй аймагай соё... ...нгай «Балагуры» ...мбль уран һайха... ...талаар илгарна. Тэ... ...од арадай дуунуу... ...жатай зохидоор ...дуулаһанииинь ...Энэ ансамб... ...мэри тухай хэлэхэ ...арадай дуу... ...дуулаха вокально... ...тальна ансамбль ...һайн байгаа ...тэмдэглэлтэй. Хо... ...соёлой байшангай, ...озой вокально-ин... ...альна ансамбльнууд ...ые амжалтатайгаар ...шадаха гүйсэд ар... ...отой гэжэ һанагда-

на. Бидэнэр, композиторнууд нимэ коллектив байгуулгада тон дуратайгаар туһалха һэмди.

БАМ-ай барилгашадай 575-дахи СМП-гэй «Тыя» гэһэн ансамбль мэргэжэлтэдэйшье, харагшадайшье үндэр сэгнэлтэдэ, һайшаал магтаалда хүртөө. Репетици хэхэ газаршьегүй һаа, энэ коллектив муу бэшэ бэлэдхэлтэй байгаа бшуу. Тэдэнэр һонирхолтой, тодо хурса программа бэлдэжэ шадаа. Шэлэй заводой «Молодые голоса» гэһэн ансамбль горитой амжалта туйлаа гэжэ тэмдэглэмээр. Ансамблиин гэшүүд хүгжэмэй инструментнүүд дээрэ угаа һайнаар наадахаһаа гадна, таарамжатай зохид программа бэлдээ.

Ансамбльнуудта яһала бэрхэ солистнууд бии байна гэжэ эндэ харагдаа. Хориин соёлой байшангай Шадонова, «Балагуры» ансамблиин Покацкая, технологическа институдһаа Ивлев, хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг заводой ансамблиин Дьяченко, «Тыя» ансамблиин Рудаков гэгшэдые һайшаан хэлэмээр. Хонгёо һайхан хоолойтой, микрофоноор дуулахадаа дуунай нугалбари зүбөөр гаргадаг дуушад.

Тиихэдэ конкурсдо хэдэн духовой оркестрнүүд, хүбшэргэтэ инструментнүүдэй оркестрнүүд хабаадаа. Мүн арадай инструментнүүдэй оркестр, баянистнуудай хоёр оркестр байгаа. Духовой оркестрнүүд тиимэшье үндэр сэгнэлтэдэ хүргэхөөр бэшэ гэжэ хэлэлтэй. Алишье талаараа тэгшэ һайн нэгэшье оркестр үгы. Конкурсдо хабаадагшадай дундаһаа Гусиноозерск хотын шахтернуудай коллективые, мяханай комбинадай оркестр тэмдэглэлтэй. Урдань эрхимүүдэй тоодо ородог байһан прибор бүтээлгын заводой оркестр мүнөө үедэ һула, муугаар худэлмэрилжэ байнхай. Тиихэдэ оркестрнүүдэй программа тухай онсолон хэлэлтэй. Юуб гэхэдэ, ехэнхи ушарта эндэ элдэб марш болон вальснууд наадагдана. Харин дэлхэйн классическа зохёолнууд программада оруулагдаагүй байхань гайхалтай. Марш, вальснуудые наадахада хамаагүй, гэбэшье хүгжэмшэдыешье, шагнагшадыешье хүмүүжүүлхэ, үндэр үүргэтэй классическа зохёолнуудые наадабал тон һайн байгаа.

Зүүн Сибириин соёлой институдай арадай инструментнүүдэй оркестр конкурс дээрэ бага бэшэ амжалта туйлаа. Республика доторнай хүбшэргэтэ инструментнүүдэй хэдэн олон ансамбльнууд байгуулагдаһаниинь һайшаалтай. Тэдэнэй олонхинь уран һайханайнгаа талаар яһала бэлэдхэлтэй байгаа. ЛВРЗ-гэй соёлой ордоной, Хяагта хотын соёлой ордоной, Кабанскын соёлой байшангай ансамбльнууд тухай һайшаалай үгэнүүдые хэлэмээр. Эдэ ансамбльнуудта гол түлэб үхибүүдэй хүгжэмэй һургуулиин багшанар хабаадалсана. Энэ һайшаалтай хэрэг.

Конкурс дээрэ хэдэн олон хүгжэмшэд наадаа. Сүлөөтэй сагаа дуратай инструмент дээрээ наадажа үнгэргэдэг, үнэхөөрөө хүгжэмдэ дуратай эдэ хүнүүл тухай сэдьхэлэй дулаан үгэнүүдые хэлэмээр. Балалаечник Лютиков, Гремячэнскһаа, Баргажанай аймагһаа балалаечник Кокорин, лимбэ дээрэ наадагша Дамбаев Хэжэнгэһээ, Ахын аймагһаа ерэһэн хуур дээрэ наадагша Будаева гэгшэд олоной һайшаал магтаалда хүртөө.

Уран һайханай бүлгэмүүдэй, ансамбльнуудай, оркестрнүүдэй худэлмэридэ бии байгаа дутагдалнууд энэ конкурс дээрэ элеэр харагдаа. Эдэ дутагдалнуудые усадхалга манай уран һайханай бүлгэмүүдэй саашанхи хүгжэлтэдэ горитой нүлөө үгэхэ гээд һанагдана.

А. АНДРЕЕВ,
композитор.

Хари гүрэнэй булимтарагшадай һүүлшын үлэгдэлнүүдые оронойнгоо газар дайһүгнэ сохижо намнаад, Анголын Арадай Республика амгалан байдалаа һэргээжо байнхай. Энэ бэеэ даадаһан шэнэ гүрэн социалис оронуудтай хани халуун ...м байгуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Луандын портдо.

ТАСС-ай фотохронико.

ХАРЮУСАЛГА

Редакциин хэрэгээр Роберт Федоровичто хонходобоб. Даруухан хоолойтой хүн:

— Үглөөнһөө байхаб, — гэбэ.

Би болзолдоһон сагтаа эртэ үглөөгүүр хоёр дабхар гэрэй доодынь үүдые татажа оробоб. Таһагтань сүүдэй секретарьнар һууба. Үшөө хэдэн хүн сугларанхай. Лаб сүүдтэ ерэһэн хүнүүд гэжэ тухайлбаб.

Роберт Фёдоровичой таһаг руу ороходом, нюдэндөө шэлтэй нюргаар дунда зэргын хүн байгаа.

Хүнэй хуби заяа шиидхэхыень олониитэ энэ хүндэ найдаа. Арбан жэл судья ябаа гэжэ дуулаа һэм. Энэ үе соо ямар хэрэг хараагүйб даа.

Тэрэ нюдэнэйнгөө шэл абажа энеэбхилээд, стол дээрэ табиба. Химгадаһан хурса нюдэн соонь асуудалай тэмдэг. Тиигээд ажал худэлмэрнтэйнь, намтартайнь танилсажа эхилээ һэм.

— Үетэнһөө илгарһан юумэмни үгы даа, — гэжэ дарууханаар намтараа эхилбэ. — Алайрай аймагай Күйтун нютагта түрөө һэм. Мүнөө таби хүрэхэм. Апрелиин 29-дэ, — гээд дуугай болошобо.

Газаашаа сонхоор хаража, бууралтаһан толгойгоо эльбээд абаба. Эгээл энэ үедэ тэрэнэй эдир наһаниинь һанагдаа гээшэ ха. Арбадахи класста һуража байхадань, 1943 ондо сэрэгэй албанда дуудаа һэн. Арбан долоо хүрэжэ үрьдөөд лэ ябаа. Харатан дайсантай нюур нюураараа уулзажа, үһөө харюугаа абаха болоһондоо баярлаа һэн. Японтониие даралсаад элүүр энхэ нютагаа бусаа.

Һургуулида һуража ябахадаа, багша болохо эрмэлзэлтэй һэн. Теэд албанда ябаһан долоон жэлынь һанал бодолдонь олон юумэ хубилгаа. Хүбүүд удаан бодожо байнгүй, һүүлэй үедэ юрист болохо гэһэн хүсэлөө бэелүүлжэ, хоёр жэлэй юридическэ һургуулида ороо бэлэй. Тэрэнээ дүүргэээд, холын Буряад нютагай Яруунын аймагта мүрдэгшэ боложо ерээ һэн. Роберт Федорович эрдэмээ дээшэлүүлхые хүсэжэ, Эрхүүгэй университедтэ заочноор һуража түгэсхөө. Яруунын аймагта нэгэ жэл КПСС-эй райкомой инструктораар, прокуророор худэлөөд, судьягаар һунгагдаа һэн.

Тон охорхоноор хөөрэһэн энэ намтарайнь саана хэды ехэ хүлһэнэй адхарһаниинь, ажал худэлмэриин хэгдэһэниинь эли мэдэрэгдэжэ байгаа бэлэй.

— Хүлисэгты, — гээд, нэгэ эхэнэр энэ үедэ оробо. — Би танда тон хэрэгтэй ерээ һэм. Үхибүүдни...

— Һуугты, һуугты, — гээд, судья хүндэтэйгөөр уриба. Барижа ороһон мэдүүлгээ һарбайгаад, эжэ эхигүй нюдэнһөө уһа дуһалуулба. Халта уншаад асууба.

— Та, Валентин Федориной һамган гүт?

— Тиимэ. Байжа шадахаяа болёоб. Һалахамни!

— Һунгагшадтай уулзалга дээрэ үсэгэлдэр хараа хамнайб. Һайн хүн гэжэ һанагшалби. Нүхэдэй сүүдэй гэшүүн ха юм.

Роберт Фёдорович мэдүүлгыень анхаралтайгаар уншаад:

— Нина Федоровна, — гэжэ хандаба. — Бодожо үзэгты. Хоёр үхибүүтэй байнат. Хоюулайтнай дуудахаб. Ерээрэйгты.

Иимэ ушарта сагай хэрэгтэйе, даруулжа дуугархаяа судья һайн мэдэнэ. Яарахада-даараха гэдэгтэл, Роберт Фёдорович үлүү газарта хэзээдэшье тэбдэдэггүй. Эндэшье тэрэ зүб шиидхэбэри абаһан байгаа.

Арадай судьяда алдуу хэжэ яашье болохогүй. Энээниие нүхэр Алексеев юунһээшье үлүүгээр һанадаг гэжэ ойлгожо абабаб. Хэрэг бүхэнөө нарин нягтаар харахаһаа гадна, хүнэй сэдьхэл дотор орожо үзэхөө оролдохо хэрэгтэй бшуу. Үнэндөө алдуу хэдэггүй хүн байдаггүй ха юм. Тиимэһээ тэрэ хэрэг бүхэниие харахадаа, ямар ушар шалтагаан дээрэһээ үндэһэтэй, ямар байдалда ороходоо, хүн нюураа алдажа, гэмтэ ябадал хэнэб гэжэ тодолхые оролдодог.

...Сүүдэй урда залуухан хүбүүн зогсоно. Тэрэ эшэһэндээ толгойгоо гунхуулаад, хүнэй нюдэ сэхэ хараха дурагүй, Роберт Фёдорович тэрэнэй хэрэгтэй табан хургандаал танилсаа. Теэд нюдөөрөө хаража, асуудал үгэжэ, хөөрэлдэжэ эхилхэдээ, хүбүүнэй хэһэн гэм зэмээ мэдэрэн, ерээдүй тухайгаа хүбүүнэй айжа байһыень мэдэбэ.

Петя олон үхибүүтэй бүлэдэ түрэһэн юм. Дан бэлэн юумэн дээрэ ехэ болоо гэхын аргагүй. Өөрынгөө дураар, гэртэхинэйнтээ зүбшөөлөөр Улаан-Үдын госпромхоздо сабхишан боложо ороо. Мэргэжэлдээ түргэн һуража, яһала бэрхэ худэлөө. Салингаашье гэртээ абаашадаг байгаа. Архинша аха нүхэдэй нүлөөдэ орожо, уугаад туршаа бшуу. Гайтайхан һогтуугаар өөрынгөө худэлдэг складта орожо, орхидоһон 120 түхэриг мүнгэ абаад, дайралдаһан хүниие архидуулжа ябаһаар, тэрэ дороо баригдаа. Теэд элүүр болоходоо милицидэ хоноһон байба. Өөртэнь аягүйшье үгээшэнь. Хүл доронь газар сүмэрһэндэл болошоо. Хэһэн зэмээ ойлгожо, хэнтэй архидаһанаа, яажа складта орожо байһанаа, мэдэрэ табиһанаа халташье нюунгүй хэлээ һэн. Мүнөөшье сүүдэй урда хэһэн гэм зэмээ сэхэ мэдэрбэ.

Роберт Фёдорович досоогоо юу бодожо байһыень сүмэ хараһандал харанал даа. Түрэл коллективынь бэе дээрээ даажа абаха мэдүүлгэ барая. Һуулгаханшье бэлэн. Теэд энээнһээ үрэ гараха гү? Али коллективтэнь найдалтай гү? Арадай судья һүүлшын үгэ хүбүүндэ үгэнэ.

— Би энээнһээ хойшо нэгэтэшье муу ябадал гаргахагүйб. Хүлисэгты, — гэжэ хүбүүн үсөөхэн үгөөр, гүйнгяар хэлэбэ.

Найдахал даа гэжэ арадай судья досоогоо шиидээ һэн.

Һаяшаг Филатов арадай судьяда орожо ерэбэ. Урда найхидаал толгойгоо ганзагалаагүй. Урал дээрэнь миһэрэл.

— Этигэл үзүүлһэндэтнай һайн даа, — гэжэ тэрэ судьяда баярые хүргэбэ.

— Ямар худэлжэ, яажа ябаһыш хуу дуулажа байдагби. Саашадаашье энэ хэбээрээ ябаарай, — гэжэ эсэгэ мэтэ хэлэхэдэнь, баярайнгаа ехэдэ хүбүүн хэлэхэ үгөө олохоёо болишоод, толгойгоо дохисогоон байгаа һэн...

Судья үшөө нэгэ хэрэг гаргана. 1971 ондо Мария Чернышева Гурулеваһаа холодильник абажа үгэхэб гээд, 150 түхэриг, хойто жэлынь баһал иимэ аргаар Дзичковскаяһаа 300 түхэриг абаад, һөөргэнь бусаагаагүй. Энээндээ бүри амгашаад, үбгэ һамган хоёр Знаменщиковаһаа 860 түхэриг хоёр неделиин турша соо бусаахаар абаад, һүүлээрнь гол таһа мэлзэжэ ороо. Баргажанай аймагай Михайловтанай бүлэ 300 түхэриг холодильник абажа үгыт гэжэ почтоор тэдээндэ эльгээһэн байна.

Энэ мэтэ худал хуурмаг ябадал гаргажа, 2290 түхэриг тэдэнэр хармаандаа хэжэрхёо бшуу.

Һэшхэлээ алдаһан Чернышевтон хуулиин һоор хэһээгдээ.

— Шалзын тухай юумэн шабар горшоогой тухай болодог гэжэ буряад зон дэмы хэлсээгүй ёһотой. Иимэ ябадалай бага дээрэнь саг соонь усадхаха гээшэ шухала. Эгээл тиимэһээ бидэнэр һэргылэмжын худэлмэри олоор, һайнаар ябуулхые хүсэдэгбди. Энээнэймнай ашаар хуулида хариша ябадал гаргалга нилээдгүй доошолоо — гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ арадай судья Алексеев хэлээ һэн.

1976 оной апрелиин 11-дэ Роберт Фёдорович Алексеев Тарбагатайн һунгуулиин нэгэдэхи округһоо судьягаар һунгагдаба.

Ц. ХАМАЕВ.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Г. И. АНУЕВТА БУРЯАДАЙ АССР эй ГАБЬЯАТА ИНЖЕНЕР ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын автомобильна транспортын хүгжэлтэдэ габьяатай байһанайнь түлөө РСФСР-эй автомобильна транспортын министерствэһээ Монголой Арадай Республикада байдаг түлөөлэгшэ Гавриил Иванович **Ануевта Буряадай АССР-эй габьяата инженер** гэһэн хүндэтэ нэрэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной апрелиин 15.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Д. С. СЫРЕНОВАДА БУРЯАДАЙ АССР эй ЭРДЭМ, ТЕХНИКЫН ГАБЬЯАТА АЖАЛ ЯБУУЛАГША ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Эрдэм наукын хүгжэлтэдэ, самолёт бүтээлгые техническэ талаар нарижуулан һайжаруулгада габьяатай байһанайнь түлөө Улаан-Үдын Ажалай Улаан Тугай ордентэ авиационно заводой ахамад инженерэй орлогшо Дорида Семеновна **Сыреновада Буряадай АССР-эй эрдэм, техникын габьяата ажал ябуулагша** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной апрелиин 15.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Б. В. БАШКУЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 70 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, багшын эрдэмэй ажал ябуулгые удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр ябуулһанайнь түлөө Буряадай Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшын институдай зоологиин кафедрын доцент, географиин эрдэмэй кандидат Будда Васильевич **Башкуевые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной апрелиин 16.

Холын саанаһаа

телефон телеграф радио

ХАНОЙ

ТҮҮХЭТЭ ШУХАЛА ШАТА

ТАСС

Бүхы Вьетнамай Национальна суглаае һунгаха һунгалтада бэлэдхэл Хойто ба Урда Вьетнамай арад зоной политическэ, ажалай эдэбхиие улам оршэдхэжэ байна. Апрелиин 25-да үнгэргэгдэхэ һунгалта 15 миллион хүнһөө бүридэһэн Вьетнам арадта бэеэ дааһан байдалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө удаан саг соо хэһэн тэмсэлэйнь үеые түгэсхэһэн түүхэтэ шухала шата болоно.

Вьетнамай хоёр хубида депутадта кандидадууд һунгагшадтайгаа уулзалгануудые хэнэ. Арад зоной урда партиин табиһан зорилгонууд тухай, Вьетнамай ерээдүйдэ болохоёо байгаа һунгалтын ехэ удха шанартай байһан тухай хөөрэлдөөн болоно.

Нэгэдхэгдэмэл Вьетнамай Национальна суглаанай депутадта кандидат, ДРВ-гэй президент Тон Дык Тханг һунгагшадай урда үгэ хэлэхэдээ, арад зондоо, Эхэ орондоо алба хэхыл, президент Хо Ши Минэй нангин захяа заабаринуудые дүүргэхын, амгалан тайбан, бэеэ дааһан байдалтай, нигтэ нэгэн ба социалис Вьетнамые хүгжөөхын түлөө оронойнгоо арад зонтой, сэрэгшэдтэй хамта бүхы хүсэеэ элсүүлхэб гэжэ мэдүүлээ.

МОГАДИШО

Дэбжэлтын хүсэнүүдэй нэгэдэл бэхижүүлхэ

ТАСС

Дэлхэйн коммунис болон худэлмэришэнэй хүдэлөөнэй хүгжэлтын шэнэ шата нээһэн КПСС-эй XXV съезд түрүү үзэлтэн, мүн империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэл бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулха байна гэжэ Сомалин «Хорсейд» газетэ бэшэнэ. КПСС-эй, аха дүү Коммунис болон худэлмэришэнэй партинуудай хоорондохи харилсаан үгэеэ ойлголсолгын, адли тэгшэ эрхын, харилсаа холбооной үндэһэ һуури дээрэ байгуулагдана. Марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудта үнэн сэхэ байлга, империализм болон дарлалта мүлжэлгын бусад зүйлнүүдтэ эсэргүүгээр, эб найрамдалай, социальна дэбжэлтын түлөө хамтын тэмсэл эдэниие нэгэдүүлнэ.

КПСС түрүүтэй коммунис ба худэлмэришэнэй партинуудай залан сэхэ политикын ашаар һүүлэй үедэ уласхоорондын оршон байдалда ехэ хубилалтанууд боложо, эб найрамдал бэхижүүлхэ, шахардуу байдал һулаһуулха талаар горитой амжалта туйлагдаһан байна гэжэ газетэ бэшэнэ.

МАПУТУ

Расистнууд ба сионистнуудай нэгэдэл

ТАСС

Урда Африкын үндэһэ яһанай илгаа гаргагшадай удамарша Форстер албанай хэрэгээр Израильда ерэбэ. Ракетэ ба бусад зэбсэг хэрэгсэлнүүдые худалдаха тухай хөөрэлдөөнүүдые хээ.

Тиигэжэ Израилиин сионизм, Урда Африкын расизм үнинһөө хойшо үгээ ойлголсоод, мүнөө сэрэгэй нэгэдэл байгуулжа байна.

Израилиин ракетэнүүдые худалдажа абаха ба Израилиин урьһалһан мүнгөөр Урда Африкын Республикада реактивна истребительнүүдые бүтээхэ асуудалые Форстер Израилиин хүтэлбэрилэгшэдтэй зүбшэн хэлсэбэ.

ПНОМПЕНЬ

КАМБОДЖЫН ПАТРИОДУУДАЙ ҺАЙНДЭР

ТАСС

Камбоджын хоёр мянган жэлэй түүхэдэ 1975 оной апрелиин 17 ондо һүүри ходо доо эзэлхэ байна. Национальна һайндэр болоһон энэ үдэр Камбоджын патриодууд оронойнгоо ниислэл — Пномпень хотые шанга добтолгоор эзэлжэ, американ империализм болон тэрэнэй дахуулнуудта эсэргүүгээр Камбоджын арадай хэһэн шуһата дайе түгэсхэһэн байна.

Национальна сүлөөрэлгын түлөө тэмсэлдэ Камбоджын арад ехэ хохидолдо ороһон байха юм. Национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй үедэ хахад миллионһоо үлүү патриот алуулаа. 3 миллионһоо дээшэ хүн гэр байрагүй үлөө. Оронной экономикодо айхабтар ехэ гарза ушаруулагдаа. Шухала хэрэгтэй эд бараанай үнэ сэн хэдэн дахин хүндэрһэн, худэлмэригүйшүүл олошорһон байна. Дайнай урда тээ Зүүн-Урда Азида эгээл үндэр баян ургаса хуряадаг байһан оронда үлэсхэлэн хооһон байдал тохёолдоо һэн.

Патриотическа хүсэнүүд дайсаниие һамна бута сохёод, дайнда һандаргагдаһан ажахыгаа һэргээхын тула хүн зониие элсүүлэн хабаадуулжа байнхай.

Хүдөө нютагуудаа үйлэдбэриин кооперативууд, хамтын ажалай бүлэгүүд хаа хаанагүй эмхидхэгдэнэ. Барайгарай үндэр баян ургаса хуряагдаа. Үрэжэлтэ альганайшье шэнээн газар дээрэһээ баян ургаса хуряажа абахын түлөө тэмсэл дэлгэрнэ.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөхэ программын үндэһөөр тарилгын талмай нилээд үргэдхэгдэжэ, жэлдээ барайгаран ургаса гурба дахин хуряажа, гектар бүхэнһөө 30—10 центнер барайгар абахые түсэблэнэ.

Һүүлэй һарануудта Камбоджын хүн зоной байдалда хоёр шухала үйлэ хэрэг болоо. Оронной шэнэ конституци январь һарада хүсэндөө оробо. Энээнэй үндэһөөр оронийнь Демократическа Кампучи гэжэ нэрлэгдээ. Кампучи хадаа бэеэ дааһан байдалтай, эб найрамдалта, сэрэгэй ямаршье бүлэглэлдэ хабаададаггүй, худэлмэришэд, тараашад ба бүхы ажалшадай гүрэн болоно гээд конституциин тодорхойлогдоо.

Кхмер арадай социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын замаар дабшаха хүсэлэнтэй, байһыень арадай түлөөлэгшэдэй Соведэй (парламент) мартын 20-до болоһон һунгалта элирхэйлэн гэршэлнэ. Арадай түлөөлэгшэдэй Соведэй нэгэдэхи сесси һаяхан боложо, Нородом Сианук гүрэнэй толгойлогшын тушаалһаа буулгагдаһан байна. Кхиеу Самфан Демократическа Кампучиин гүрэнэй шэнэ толгойлогшо болоо.

Национальна бэеэ дааһан байдалайнгаа, эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө Вьетнамай Лаосой, Камбоджын патриодуудай хэһэн тэмсэлые Советскэ Союз, бусад социалис оронууд ходоодоо дэмжэдэг байгаа, саашадаашье дэмжэхэ юм гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев XXV съездын трибуна дээрэһээ үшөө дахин мэдүүлһэн байна.

ЛИССАБОН

ПКП-гэй ЦК-гай секретариадай мэдүүлгэ

ТАСС

Орон дотор һунгалтада бэлдэлгын ямараар ябажа байһан тухай мэдүүлгые Португалиин Компартиин ЦК-гай секретариат тарааба. Республикын суглаанда болохоёо байһан һунгалтые эрхэ сүлөөтэйгөөр үнгэргэхэ шухала гэһэн коммунистнуудай хараа бодол мэдүүлгэ дотор батадхагдана.

Оронной олон районуудта демократическа эрхэ сүлөө хангаха шухала гэжэ ПКП нэгэнтэ бэшэ тэмдэглэһэн байна гээд ЦК-гай секретариат мэдээсэнэ. Энэ ушарһаа хархис хүсэнүүд Коммунис партида эсэргүү хорото муухай ябуулгануудые үүдхэнэ.

Орон доторхи политическэ байдалые муудхаажа, һунгалтын ажал ябуулгын үедэ зүришэлдөө хёмороо үүдхэхые һэдэдэг хархис хүсэнүүдэй хорото муухай ябуулгануудые зайсуулха уряатайгаар ПКП-гэй ЦК-гай секретариат партиин гэшүүдтэ хандаба.

ВАШИНГТОН

Пентагондохи Пекинэй «ханинар»

ТАСС

Байгша оной зун Хитадта ерэхэ уряал Пентагоной урдын хүтэлбэрилэгшэ Дж. Шлесинджер абаба гээд эндэ мэдээсэгдэнэ.

США-гай оборонын министр байхадаа, шахардуу байдал һулаһуулха, совет-американ харилсаае һайжаруулха политикые эрид буруушаадаг байһанайнгаа түлөө Шлесинджер Пекинһээ уряал абаба бшуу. Шлесинджер Эн-Би-Си гэдэг телевизионно программаар үгэ хэлэхэдээ, Америкын зүгһөө Хитадта сэрэгэй туһаламжа үзүүлхэ тухай асуудал оборонын министр байхадамни табигдадаг һэн гэжэ мэдүүлээ. Холбоото Штадуудта Хитадай «союзник шахуу болоһон дээрэһээнь» зүбшэн хэлсэлгэнүүд үнгэргэгдэһэншье байха гээд Шлесинджер хэлэбэ.

ГАМБУРГ

Эрнст Тельманэй дурасхаалда

ТАСС

Немец худэлмэришэн ангиин вождь Эрнст Тельманэй түрэһөөр 90 жэлэй ойе түрүү үзэлтэй олониитэ эдэ үдэрнүүдтэ үргэнөөр тэмдэглэжэ байна. Энэ гайхамшагта энэ үдэртэ зорюулагдаһан баярай сутлаан Гамбургын худэлмэришэдэй клубуудай нэгэн соо болоо. Тельманэй ажабайдал, ажал ябуулга энэ хототой таһаршагүй холбоотой юм.

Германиин Коммунис партиин түрүүлэгшэ Г. Мис суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Э. Тельман элитэ ехэ коммунист, ажалшадай хүтэлбэрилэгшэ, сэхэ шууд революционер, худэлмэришэн ангиин хэрэгэй түлөө тэмсэлшэ гэжэ уласхоорондын худэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түүхэдэ ороо гээд тэмдэглээ. Тэрэ дүлэтэ интернационалист, ёһотойл патриот байгаа гэжэ Г. Мис хэлэбэ.

Эрнст Тельман шууд шанга интернационалист, Советскэ Союзай үнэн хани байгаа гээд ГКП-гэй түрүүлэгшэ тэмдэглээ. Пролетарска интернационализм хадаа уласхоорондын революционно хүдэлөөнэй, мүн зарим нэгэ оронной худэлмэришэнэй хүдэлөөнэй хүсэнэй шиидхэхы эшэ үндэһэн болодог байна гэжэ бидэ мүнөөшье тоолонобди.

НЬЮ-ЙОРК

Аюулгүйн Соведтэ

ТАСС

Зүүн Тимортохи байдал тухай асуудалые ООН-ой Аюулгүйн Совет зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлһөөр. Генеральна Ассамблей ба Аюулгүйн Совет урда тээнь абаһан тогтоолнууд соогоо Зүүн Тиморой газар дайдын бүрин бүтэн байдалые хүндэлхэ, арал дээрэһээ Индонезиин бүхы сэрэгүүдые гаргаха, Португалиин колони байһан энэ газарые болюулха шухала гэжэ зааһаниинь элитэ. Гэбэшье Индонезиин түлөөлэгшэ Аюулгүйн Соведэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, «Зүүн Тиморто гурим сахихын, аюулгүй байдал хангахын тула Индонезиин сэрэгүүд уригдаһан байгаа, тиимэһээ энэ газар дээрэһээ гаража ошохые бодомжолногүйбди» гээд урдынхидал мэтэ тэмдэглэбэ.

ООН-ой тогтоолнуудые бэелүүлэнгүй байгаа һаа, Азиин энэ районой амгалан байдалда хоро хүргэжэ, колониальна оронууд болон арадуудта бэеэ дааһан байдал олгохо тухай декларациие бэелүүлгэдэ тойбо татаха байна гэжэ хэдэ хэдэн оронуудай түлөөлэгшэд заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

ЛОНДОН

Правительство бүридүүлэгдээ

ТАСС

Англиин премьер-министр Дж. Каллагэн кабинедтэ оролдоггүй байһан хэдэн министрые томилжо, шэнэ правительство бүридүүлээ.

Кабинедэй бүридэл апрелиин 8-да соносхогдоо һэн. Шэнэ томилолгонууд тухай хэлэхэдээ, баруунай хэлбэрил дахаба хэбэртэй гэжэ нютагай адаглагшад тэмдэглэнэ. Лейбористнуудай зүүнэй хэлбэрилдэ хабаатай байһан дотоодын хэрэгүүдэй гүрэнэй министр А. Лайэнийе тушаалһаань буулгаһан ушар энээниие элишэлэн гэршэлнэ.

Тиихэдэ хархис үзэлтэй лейбористнуудай «Манифест» гэдэг бүлэгэй түрүүлэгшэ Д. Мейбон элшэ хүсэнэй талаар гүрэнэй министрээр томилогдоо.

ТОЛИ

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ УНШАГТЫ

- Харгын аюулгүйе сахиха
- Арадай театр тухай.
- Элдэб һонин.

«АЛТАН БЭҺЭЛИГ»—ТҮНХЭНДЭ

«Буряадай драмтеатрайхид айлшалба. Нютагаймнай хүбүүн Ардан Ангархаевай бэшэһэн драмые харуулханьˮ гэһэн һураг Түнхэнэй колхоз, совхозуудаар дары түргэн тарашаба.

Һаяхан Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай артистнар аймагай түб — Хэрэндэ Ардан Ангархаевай «Алтан бэһэлиг» гэһэн драмые зондо харуулба. Режиссер Цыренжаповай табиһан энэ зүжэгые харагшад үгээ халуунаар үгтаа. Үнэхөөрөөшье пьесэ соо шадамар бэрхээр наадаһан артистнар, республикын шангай лауреат М. Жанхандаев, Буряадай АССР-эй габьяата артистнууд В. Амханова, Д. Чимитова, залуу артистнууд М. Бальжинимаев, Д. Дашинамжилов, Н. Токуренова болон бусад харагшадай дура буляаба.

Манай хүндэтэ айлшад Хойто-Голой дунда һургуулиин һурагшад болон багшанарта энэ зүжэгые харуулаад, үдэшэндөө Туранай совхозой хүдэлмэришэд, алба хаагшадые һонирхуулба. Артистнар 12 үдэр соо аймагай ажахынуудаар айлшалха зуураа, зүжэгөө 16 дахин хүн зондо харуулба.

Б. ЯБЖАНОВ,
манай корр.

„РЕПЕРТУАРАЙ ХУУДАҺАНАЙ" ЭЭЛЖЭЭТЭ НОМЕР

Буряадай АССР-эй Культурын министерствын республиканска научно-методическа түб болон хоровой бүлгэмэй үмэнэһөө һара бүри гарадаг «Репертуарай хуудаһанай» апрелиин номер барлан хэблэгдэжэ, хото, хүдөөгэй клубуудта, соёлой байшангуудта, уран һайханай коллективүүдтэ, арадай театр, хоор, ансамбльнуудта эльгээгдэбэ.

Дэлхэйн ажалшан арадай агуу багша В. И. Ленинэй түрэһөөр 106 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Владимир Маяковскиин «Владимир Ильич Ленин» гэжэ поэмэһээ хэһэгүүд, Буряадай арадай поэт Николай Дамдиновай «Апрель» гэжэ шүлэг түрүүшынь хуудаһанда үгтэбэ.

Мүн Гунга Чимитовэй «Түрын түрүү» гэһэн ёгто шүлэг, Дугар Дылгыровэй «Нэгэ шүүбэриин намтарһаа» гэһэн шог рассказ, Владимир Лубсановай «Шүүмжэлэл» гэһэн басни эндэ толилогдонхой.

Матвей Осодоевой «Шан», «Хэн зэмэтэйб?», «Хоёр шарай» гэһэн конферанснууд удаадахи хуудаһандань толилогдоо. Поэт Цэдэн Галсановай үгэ дээрэ композитор Г. Дашипыловэй бэшэһэн «Банзарай Доржо», поэт Ч-Р. Намжиловай үгэ дээрэ композитор Б. Цырендашиевай бэшэһэн «Ашыень харюулая», мүн композиторнууд Ю. Ирдынеевэй бэшэһэн «Барихыш зүрхэеэ аргагүйл», С. Манжигеевэй бэшэһэн «Гүнсэмаа» гэһэн дуунууд нототойгоо эндэ толилогдобо.

Манай корр.

ШЭНЭ НОМУУД

«ЛЕНИНЭЙ АЙЛШАД»

Иимэ гаршагтай ном Буряадай номой хэблэлээр һаяхан барлагдан гараба. Владимир Ильич Ленинэй Москвадахи ажабайдал тухай энэ ном соо хэлэгдэнэ. Авторынь—Евгений Мар.

Хүдэлмэришэд ба таряашадтай, манай ороной олон арадуудай делегадуудтай Ленинэй уулзаһан тухай уншагша эндэһээ ойлгожо абаха байна. Уншагша хадаа Владимир Ильичэй Москвадахи байрада орожо, тэндэхи һонирхолтой юумэнүүдтэй—Ленинэй кабинет соо байһан томо частай, стол дээрэнь табяатай мүнөө хүрэтэр байһан ногоон лампатай, бэшэгэйнь хэрэгсэлнүүдтэй, Ленинэй өөрөө харууһалдаг байһан пальматай танилсаха. Албанай ба гэртэхи кабинет соогоо Ленинэй ажал хэжэ һууххые, гэр бүлэтэйгөө эдеэлжэ һууххыень, агнуурида ябахыень, үхибүүдтэй наадахыень уншагша хараха.

Эдэ рассказууд үнэн болоһон ушарнууд дээрэ үндэһэлэнхэй. Энэ номые ородһоо С. Бадмаев оршуулаа.

«ЗАМАЙ ҺУДАЛ»

Буряадай уран зохёолшодой мүнөө үеын рассказуудай ном иимэ гаршагтайгаар Буряадай номой хэблэлээр барлагдан гараба.

Хүн зоной ажабайдалда тодорон бии болоһон шэнэ шэнжэ шанарнууд, ажал хүдэлмэриин үргэн дэлисэтэ хүгжэлтэ түйлалтанууд, хүдөө нютагуудта үзэгдэжэ байгаа хубилалтанууд, совет хүн зоной эрмэлзэл дүүрэн үйлэ хэрэгүүд, ерээдүйн жабхаланта һайхан хараа түсэбүүдэй бэелүүлэгдэхэ байһанда дүүрэн этигэл, үнгэрһэн замаа дурсан дурдалга—энэ ном соо согсологдоһон рассказуудай удха иимэ байна. Буряад уран зохёолшодой шэнэ рассказуудай энэ согсолбори КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаа.

Энэ номой урид хэлэгдэхэ үгэ—«Багахан рассказай ехэ үүргые» хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат Ц-А. Дугар-Нимаев бэшэбэ.

«ТАЛЫН ААДАР»

Хэнэйшье мэдэһээр, Буряадай уран зохёолшодой зохёолнууд СССР-эй арадуудай хэлэнүүд дээрэ оршуулагдадаг, ном болгогдон хэблэгдэдэг.

«Талын аадар» гэжэ нэрэтэй ном Үзбегэй ССР-эй ниислэл хото Ташкентын Гафур Гулямай нэрэмжэтэ номой хэблэлээр барлагдан гараба.

Уран зохёолшод Х. Намсараев, Ч. Цыдендамбаев, Ж. Балданжабон, Ц.-Д. Дамдинжапов, Ц. Жимбиев, Ц.-Б. Бадмаев, М. Жигжитов, К. Цыденов, Д. Эрдынеев гэгшэдэй рассказууд узбек хэлэн дээрэ оршуулагдажа, энэ ном соо оруулагдаа.

В. НАМСАРАЕВ.

„ЖОЛООГОО" АЛДАҺАН ЖОЛООШОД

МҮНӨӨ ҮЕ сагаймнай шэнжэнүүдэй нэгэн гэхэдэ, техникын гайхамшаг хүгжэлтэ мүн болоно. Арадай ажахын алишье һалбарида хүсэтэ техникэ хэрэглэгдэнэ, элдэб машинанууд хүдэлнэ. Ажалша шударгы хүнүүдэй найдамтай гарта эдэ машинануудай жолоо барюулагданхай. Арад зонноймнай ажабайдал улам һайжаржа, үмсын машинанууд улам олошорно. Гансахан 1975 ондо республика доторнай 2696 хүн үмсэдөө машина худалдажа абаа. Тэдэнэйнь олонхинь «Жигули», «Лада» байха юм. Тиихэдэ 16535 мотоцикл энэл ондо ГАИ-гай бүридхэлдэ абтаа. Хотын дардам асфальт замааршье хүдөөгэй зүлгэ харгыгааршье хүнгэншье, ашаанайшье машинанууд улам олооророо табилуулдаг болонхой.

Харгын дүрим сахидаггүй, архи уугаад, машинын жолоо баридаг хүнүүд үсөөн бэшэ дайралдадаг. Байгша оной түрүүшын гурбан һара соо республика доторнай усалта 193 ушар болоо. 44 хүн харгын аюулһаа наһа бараа, 114 хүн шархатаа. Харгы дээрэ болоһон усалта ябадалнуудай гол зэмэтэдэй нэгэн гэхэдэ, һогтуу хүнүүд болоно.

Хилээмэнэй хоёрдохи комбинадай хүдэлмэришэн П. А. Борисов «К-175» түхэлэй мотоциклаар гамгүй түргэн табилуулба. Мотоцикл жолоодохо эрхэгүй энэ нүхэр «хатуу харые» барижа, нилээд «зүрхэ ороод» ябаһан байгаа. Энэл үдэр Сотниковой шубуунай фабрикын ажалшан М. В. Налетов гэгшэ шал һогтуугаар тракторай жолоо бариад, Илалтын проспектээр нэгэ бага «сэнгэхэ» гээ ха. Гэбэшье ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэд саг соонь тэрэнэй «сэнгэлгэ» болюулаа. Мүн лэ тракторай жолоо һогтуугаар барижа, «Бурводстройн» ПМК-гай хүдэлмэришэн В. Л. Игумнов хотын гудамжаар «аяншалгада» гараа. Трактор гээшэмнай машина шэнги хурдан бэшэшье һаань, архиин охиндо нэрбүүлһэн толгойтой жолоошоной хэр зэргээр ябуулпаниинь тухайлхаар бээз.

Илангаяа мотоцикл жолоодохо дуратай залуушуул олон. Үнгэрхэдөө ГАИ-да бүридхэлдэ абтаагүй, гүрэнэй номер тэмдэггүй мотоциклаар гүйлгэлдэхэ ушар гаргана. 17 наһатай Александр Аранов, 16 наһатай Анатолий Гаранин хоёр тэдэнэй тоодо оролсоно. Эрхэтэн А. С. Атутов хүнэй мотоцикл эрижэ абаад, хабаяа туршаха гэжэ оролдобо. Гэбэшье өөрөө ябуулжа шадахагүй хүн, тэрэ мүртөө архи уугаад ябахадаа, усалда оронгүй яахаб. Атутов мотоциклаар холошье ошоогүй хүмэришоо. Тиигэжэ тэрэ шархатаад, больницада ошожо, операцида орохо баатай болоо. Иимэрхүү жэшээнүүдые тоолохо болоо һаа нилээд бии. Нэгэ үдэрэй турша соо болоһон ушарнууд дээрэ хэлэгдэбэ. Архиин һогтуугаар харгын усалда орожо, хэдэн олон хүн гэмэлтэнэ, айхабтар ехэ ажалай саг гээгдэнэ, гүрэнэй мүнгэн зөөри гаргашалагдана, үнэтэй техникэ эбдэрнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ 1560 жолоошон һогтуугаар ябаһан байха юм.

Харгы дээрэ болоһон оһол, харгын гурим бүдүүлигээр эбдэлгын олонхинь архидалгатай сэхэ холбоотой. Архи уугаад, машинын жолоодо һуугшадтай тэмсэл шангадхаха талаар хэмжээ ябуулганууд яһала абтажа байнхай. Эндэ захиргаанай зургаанууд олониитын хабаадалгатайгаар бага бэшэ хүдэлмэри ябуулна.

Үмсынгөө ашатуһада гүрэнэй машина болон транспортна хэрэгсэлнүүдые хэрэглэхэ ушар нэгэнтэ бэшэ дайралдадаг. Жэшээлхэдэ, апрелиин 10-най үдэр 397-дохи СМП-гэй ахамад инженер Н. В. Хуторной ажалайнгаа УАЗ-452 түхэлэй машинаар «Ранет» гэһэн саадта түлеэ шэрэжэ асараа. «Энэ юу хэжэ ябанат?» гэһэн асуудалда тэрэ иигэжэ харюусана: «Субботник боложо, городой гудамжа сэбэрлэнэбди. Энэ түлеэ... эсэгынгээ гэрһээ дача асарааб».

Хотын коммунальна ажахын ашаанай томо машина хүнхинэһөөр срэбэ. Элдэб хабтагай, модон ашаалагданхай. ЗИЛ-585 түхэлэй энэ машинаар В. И. Родионов дачада юумэ шэрээ. Буряадай хүдөө ажахын техникымэй директорэй орлогшо П. С. Еремин өөрынгөө мэдэлэй машинаар гүйлгэжэ ерээ. «Энэ тэрэ юумээ абаашахаяа ерээб», — гэжэ манай асуудалда тэрэ харюусаа.

Гүрэнэй машина үмсын хэрэгтэ хэрэглэгдэдэг гээшэ ааб даа. Тиихэдээ тусхай зүбшөөл абажа, түлбэриень түлөөд хэрэглэдэг гурим тогтоогдонхой. Энэ гурим эбдэгшэд 30 түхэриг хүрэтэр яла түлэдэг, 1 жэл хүрэтэр хугасаагаар машина жолоодохо эрхээ хаһагдадаг.

Харгын гурим сахиха талаар бага бэшэ хүдэлмэри ябуулагдажа байдаг. 1975 ондо түмэр замай бүхы переезднүүд, харгынууд шэнжэлэгдээ. 90 километр газарта харгы зааһан тэмдэгүүд үлгэгдөө. Тиихэдэ 200 метр газарта ябаган хүнэй харгы гуримшуулһан хорёо баригдаа. Гэбэшье энэмнай үшөөл бага бшуу. Харгын гурим ябаган хүнүүдэй эбдэлгэ нёдондонойхидо орходоо нилээд үсөөрөө гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эндэ ажалшадай болон һурагшадай дунда ябуулагдадаг ойлгууламжын хүдэлмэри, тематическа фильмүүд бага бэшэ нүлөө үзүүлээ.

«Улаан-Үдээ болбосон түхэлэй хото болгохо» гэһэн уряа доро нёдондо жэлдэ «Харгы замда оһол, аюулгүйе сахилга» гэһэн 1-дэхи конкурс соносхогдоо һэн. Энэ конкурсдо эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан транспортна предприятинуудай, ажахынуудай жолоошодой усалда оролго, харгын гурим бүдүүлигээр эбдэлгэ эрид үсөөрдэг. Эндэ Буркоопсоюзай, коммунальна ажахын, 8-дахи автобазануудые нэрлэмээр. Энэ жэлдэ тус конкурс хоёрдохёо үнгэргэгдэжэ байна. Олонхи эмхи зургаанууд, ажахынууд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Гэбэшье авиаотрядай авто-ажахы, Буряадай геологиин управлениин транспортна конторо энэ хэрэгтэ ехэ һанаагаа табинагүй.

Харгын гурим наринаар сахилга хадаа гансашье ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэдэй бэшэ, мүн олониитын хэрэг. Эндэ автомобильда дуратайшуулай бүлгэм (түрүүлэгшэнь Н. К. Мусиенко) горитой үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Тэдэнэр жолоошодой дүршэл шадабари дээшэлүүлгэдэ, харгын гурим сахилгада, машина заһабарилгада ехэ анхарал хандуулжа, туһаламжа үзүүлжэ байха үүргэтэй. Гэбэшье тэдэнэй хүдэлмэри үшөөл һанаһанда хүрэнэгүй. Энэ бүлгэм хоёрдохи жэлээ хүдэлжэ байбашье, түйлаһан ехэ амжалта харагданагүй. Үмсын машинатай хүнүүдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулгада тэдэнэр горитой үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, 1974, 1975 онуудта харгын усалда ороһон һогтуу жолоошодой хахадһаа ехэнхинь үмсын машинатай хүнүүд байха юм.

Ажалайшье, амаралтынгшье үдэр архи уугаад, машина ябуулдаг хүнүүдтэй, һогтуу жолоошодтой тэмсэл ... гадхаха, тэдэнэртэ ... гүйгөөр хандаха шухала. ... хэрэгые амжалтатайгаар ... хын тула яла ашалга, ... ень хаһалгаһаа гадна, жолоошодой дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри аша үрэ ехэ... гээр, эрилтэтэйгээр ... ха, тэдэнэй сүлөө сагые ... һатайгаар үнгэргэхэ шухала гэжэ һанагдана.

Жэл бүри республикамнай харгы замууд ... улам олон, улам хурдан ... сэтэй автомашинанууд олон ... бусад транспорт олон ... жол байнхай. Харгы дээрэ оһол, аюулгүйе сахилга, харгын гурим ... гэтэй тэмсэл шангадхаха онсо удха шанартай. ... һогтуугаар машина гү, ямар нэгэн транспорт жолоодогшодто эбсэшэгүй хандаха шухала. «Архидалгатай ба алкоголизмтай тэмсэл шангадхаха талаар ... жээ ябуулганууд ... РСФСР-эй Верховно Совет... дэй Президиумэй 1972 оной июлиин 19-нэй тогтоол... зохилдуулан тусхай хэмжээ... нүүд абтанхай. Арадай ... хыда шухала хэрэгтэй, ... тэй техникын эбдэрһэн... ажалай сагай хаягдаһан... гол шалтагаануудай нэгэн болохо харгын гурим бүдүүлигээр эбдэлгэтэй тэмсэл хадаа гансашье захиргаанай зургаануудай, ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэдэй бэшэ, олониитын хэрэг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Б. БАТОЕВ,
манай корр.

Үндэр модоной оройһоо...

Сэнгэлгэ.

Ф. СОРОКИНОЙ
фотоэтюдууд.

ТААБАРИНУУД

Наратайда нам байтар
ябалсанаб,
Нарагүйдэ наһа бараһан
шэнгиб.
(Һүүдэр).

Намаг газарта ажалтай,
Наян найман шаантагтай.
Намдашье, тандашье
эдеэ хоол
Нежаршье, үбэлшье
үгэдэг.
(Уһан тээрмэ).

Улааннинь уһан гүзээтэй,
Харань хатуу гүзээтэй.
(Улаагана, мойһон).

Хабсагай руу унахагүй,
Хадада халтирхагүй,
Харбахада оногдохогүй.
(Тархаан).

Гэр бүхэн хүрэтэр
ошодогби,
Гэртэ нэгэшье ородоггүйб.
(Харгы).

Байгалай морид туруугүй,
Буряадай хээрэ ногоогүй.
(Онгосо, уһан).

Нүүлын саана нүгэлтэй
шүдхэр,
Нюдэ амандаа галтай
шүдхэр.
(Баабгай).

Ой соо байратай,
Олон зондо үзэгдэдэггүй,
Үдэрынь амардаг,
Үдэшэнь хүдэлдэг.
(Шара шубуун).

Хүлнүүдээр хэнһээшье
олон аад,
Хээрэһээ хэбтэн гэртээ
ерэдэг.
(Борной).

С. СКОЛЬЖИКОВОЙ
сутлуулбарнһаа.

БУДАМШУУ

Суурян... Һүрөөтэй ямаршьеб абяанай, алдар солын, ехэ хэрэгэй суурян холуур зэдэлжэ; хүн бүхэндэ дуулдадаг. Суурян юрын бэшэ. Ой соо хүнэй һүхирхэдэ, тэхэрсэд ерэдэг, шинии абяае дабтадаг суурян бэшэ. Айхабтар ехээр магтуулжа ябатараа, гэнтэ... һураггүйгөөр «үгы болошоһон», абяа аниираа хатаһан хүнэй ябадал эндэ заатагүй һанагдаад орхиню. Алдар соло ерээ һаа, ходо байдаггүй, тэрэниие тогтоохын тула оролдолго хэрэгтэйшье байжа магадгүй. Зүгөөр алдар солын түлөө бидэнэр оролдожо, тэмсэжэ ябадаггүйбди. Һайнаар ажаллаһан, ехэ хэрэг, «захатые» бүтээһэн хүнүүдтэ алдар соло өөрөө ерэдэг.

Зай, битнай олые шашахагүйб. Эндэ нэгэл юумэн тухай хөөрэхэмни.

Ахын аймагай арадай театр тухай һураг суу 1970 онһоо хойшо тараа һэн. Арадай театрнууд республика доторнай яһалашье бии бэлэй. Барханай, Дэрээнэй арадай театрнууд буряад драматургнуудай зохёолнуудые сценэ дээрэ табижа, хүн зониие баясуулһаар яһала үнинэй ааб даа. Зүгөөр Ахын аймагта 1970 ондо иимэ театрай эмхидхэгдэһэниинь, Буряадай мэдээжэ драматург Цырен Шагжинай «Шүдхэртэй сүндүүг» гэжэ зүжэгые амжалтатайгаар табиһаниинь нилээд һайшаалтай юм.

Ахын аймагай арадай театрые эмхидхэн байгуулха хэрэгтэ Туяна Бадагаева ехэ габьяатай байһан.

Одоол тэрэ 1970 ондо Ахын аймагай ажалшад арадай театртай боложо, түрүүшын зүжэг хаража баясаа һэн. Юуб гэхэдэ, тэрэ аймагта ород, буряад драмын театрнуудай коллективүүд тон үсөөн үзэгдэдэг ха юм. Эндэ артистнуудайшье гэм үгы юм. Хадата нютаг Аха ошохо гээшэмнай баһашье өөрын онсо шалтагаантай холбоотой байха. Тиимэһээ арадай театрай бии болоһон ушар хадаа ехэ удха шанартай байна бшуу.

1970 ондо, дахин дабтаһуу, байгуулагдаһан театр аймагайнгаа ажалшадта түрүүшынгээ зүжэг харуулжа, Улаан-Үдэ хотодо болоһон арадай театрнуудай харалга дээрэ онсо шалгараад, лауреадай дипломдо, грамотануудта хүртэһэн юм.

Залуу режиссер Туяна Бадагаевада түрүүшээр гайтай хүшэр байгаа. Юуб гэхэдэ, энэ театрай зүжэгтэ наадажа шадаха бэлигтэй хүнүүдые олохо, театрай репертуар зохёохо, бүхы олон юумэ хэхэ хэрэгтэй байгаа ха юм. Туяна Бадагаева үдэршье, үдэшэшье аймагай соёлой байшанда хүн зоной дунда хөөрэлдөө үнгэргэжэ, зүжэгтэ наадахаар артистнуудые олохо гэжэ оролдодог бэлэй. Тиигээдшье сценын шэмэглэл, хубсаһа хунарһаа эхилээд, бүтээхэ, хэхэ юумэн нилээд бии һэн. Уран һайханай бүлгэмдэ хабаадалсадаг хүнүүдэй нилээд олоншье һаа, уншагшад, таанад мэдэнэт, зүжэгтэ наадаха хүнүүдые «үдэр дунда гэрэл дэнтэйгээр» бэдэрхэ саг гарадаг байгаа.

Туяна Бадагаева партийна, советскэ эмхинүүдэй туһаламжаар тиимэ хүнүүдые олоо.

ЗАМХАШООЛ ДА... СУУРЯАН...

Богонихон болзорой туршада энэ театрай артистнууд оролдосо ехэтэйгээр хүдэлжэ, «Сэлмэг тэнгэриин сахилгаан», «Үүр хираанаар эндэмнай аажам», «Тангариг» гэһэн зүжэгүүдые табяа һэн.

Хүндэтэ уншагшад! Таанад мэдэнэ ёһотойт. Тусхай мэргэжэл, һургуули гараагүй хүнүүдтэ ямар нэгэн зүжэгэй рольнуудые гүйсэдхэхэ гээшэмнай тиимэшье бэлэн бэшэхэн хэрэг. Эндэ режиссер Туяна Бадагаевагай габьяа тон ехэ. Арадай театрай артист бүхэнтэй тэсэмгэйгээр оролдон хүдэлжэ, роль бүхэн дээрэ ехэ сагаа барадаг бэлэй. Тиигэжэ «Тангариг» гэжэ зүжэгые Улаан-Үдын ажалшадта Аха нютагай артистнууд харуулжа, нэрьемэ альга ташалган—ехэ магтаалда, лауреадай дипломдо хүртөөд бусаа һэн.

Тииһээршье байтар, тад ондоо байдал үзэгдэбэ. Туяна Бадагаева Зүүн Сибириин соёлой институтда һурахаяа ошобо. Зүб даа. Залуу хүниие һургаха, эрдэм, мэдэсэ, мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Улаан-Үдэ хотын соёл-гэгээрэлэй училищи дүүргэһэн Дулма Михайлова Ахын аймагай арадай театрай режиссероор томилогдон ерэбэ.

Одоол залуу хүнэй зали ехэ, арадай театр айхабтар ехээр хубилжа, бэлигтэ зохёолнуудые сценэ дээрэ табижа, хүн зониие баясуулхань аабы гэжэ хүлеэһээр байбабди. Теэд... Һонин даа.

Жэл хахад саг үнгэрбэ. Ахын аймагай арадай театрайхидай залишье, халуун эрмэлзэлшье буурантажа эхилбэ.

Яаха хээхэб? Гүрэн... лин мини абажа һу... баһал һэшхэлдэ ти... болодог юм ааб даа. Д... Михайловагай угайдхал... гэшье зүжэг табяа һаа... лоол һэн гэжэ арти... дыньшье ойлгожо эхил...

«Мүнхэ зула» гэжэ ...тэй монгол зүжэг Орл... хоной соёлой байшан... нэ дээрэ табигдаба. Т... жэг соохи харуулагд... рэ сагай хубсаһа хун... хэрэгсэл мүртэй о... Олохыешье оролдо... үгы бэлэй. Тиигэдшье зүжэг Орлик тосхон... харуулагдаа болоод ... һэн. Аймагай ажахы... ажалшад энэ зүжэгые ... гүй. Арадай театрые ... нютаг гаргаха тухай ... дөөн болоо юм ... гээр... «Мүнхэ зула» ... һан малшадые аймаг... олохонь бэрхэтэй.

Тэрэ гэһэн сагһаа ... гурбан жэл үнгэржэ, ... үбэлэй саһан будар... бан хабарай үргы ... Арай шамайхан г... баанай уршагта ябал... гэһэн зүжэг дүтүу ... дэгдээд, Орлигой соёл... шангай сценэ дээрэ ... ба. Сценын ямаршье ... лэл эндэ байхагүй. ... даа сценынгээ ар... халхалха ямаршье ... лэл, зурагай үгы б... халагламаар.

Арадай театрнууд... гүүдые битнай яһа... һан байхаб. Ага, Х... нютагуудааршье ... Тэндэхи арадай те... шэнэ шэнэ зүжэгүү... жа, хүн зоноо баяс... хүниие коммунис ... мүүжүүлхэ хэрэгтэ ... оруулһаар байна. Ахын аймагай ар... атр... танай һур... яашооб? Тэрэтнай ... юрын суурияндал ... замхашоо гү?

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Ажалай һайндэр» — түрүү бэшэг. Коммунис субботнигто зорюулагдаһан суглуулбари. ТАСС-ай материал.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Дорюун алхам» — А. Коротаевагай очерк. Городой арадай хиналтын комитедтэ. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд. Бэшэгэй мүрөөр.

Гурбадахи хуудаһанда. «Эбсэхын аргагүй»—Л. Болдоновой статья. БАМ-һаа ерэһэн мэдээсэлнүүд. ТАСС-ай һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Шэнэ һайн» — суглуулбари. Эрнст Тельманай түрэһөөр 90 жэлэй ойдо. Хилын саанаһаа. Мэргэжэлтын зүбшэл.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.20 — «Үхибүүдэй фильм». «Внимание, черепаха!» — уран һайханай фильм. 10.40 — «Үглөөнэй хүгжэм» — мультфильм (үнгэтэ). 10.50 — «Ан амитадай амидарал» (үнгэтэ). 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Верните Рекса» — мультфильм (үнгэтэ). 12.30 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ программа (үнгэтэ). 13.00 — «Элүүр энхын булан» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 13.30 — «Главный день жизни» — телевизионно баримтата фильм (үнгэтэ). 14.30 — Совет ба ород авторнуудай шүлэгүүд ба прозо. 15.10 — Искусствын мастернуудай концерт (үнгэтэ). 16.10 — «Весна 29-го» — телевизионно уран һайханай фильм (түрүүшынхээ харуулагдаха, үнгэтэ). 17.45 — Забһарлалга. 17.55 — «Субботник тухай тэмдэглэл». 18.05 — «Время». 18.35 — «Уран зураашад тухай хөөрэлдөөн» (үнгэтэ). 19.05 — Самбо барилдаагаар Европын чемпионат (үнгэтэ). 19.35 — «Субботник тухай тэмдэглэл».

Улаан-Үдэ. 19.45 — Бүхэсоюзна ленинскэ субботнигто зорюулагдаһан тусхай дамжуулга.

«Орбита». 20.05 — «Час БСО» (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — «Главный день жизни». Телевизионно баримтата фильм (үнгэтэ). 22.20 — «Ан амитадай амидарал» (үнгэтэ). 23.20 — Забһарлалга. 23.30 — «Время».

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөө үглөөгүүр үүлэтэйшэг байха, хойто аймагуудай зарим газарнуудтань саһан орохо. Баруун-хойноһоо шангаханаар һалхилжа, үдын хойно тэрэнь бүри шангадаха. Байгал шадар һалхин секунда соо 15—20 метр хүсэтэйгөөр үлеэхэ. Үдэртөө 5—10 градус дулаан, хойто аймагуудта 2 градус хүйтэнһөө 3 градус дулаан хүрэтэр, Улаан-Үдэдэ һүниндөө 7—9 градус хүйтэн, үдэртөө 8—10 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ.

Апрелиин 18—19-нэй үдэрнүүдтэ нэгэ бүрхэжэ, нэгэ сэлмэжэ байха, зарим газарта бороо, саһан орохо. Баруун-хойноһоо һалхилха. Һүниндөө 4—9 градус хүйтэн, үдэртөө 3—8 градус дулаан байха.

Манай адрес, теле...

Индекс: 670000, ... Удэ, ул. Ленин...
Телефоны: ред... 2-54-54, приемная— ... зам. редактора — ... зам. редактора — ... отв. секретаря — ... секретариат — 2-66... делы: партийной ... 2-60-91, сельского ... 2-64-36, 2-63-86, ... и агитации — 2-56... мышленности и стро... — 2-61-35, совет... тельства и быта — ... культуры и школ — ... писем и селькоров— ... информации — 2-3... щественная ... 2-56-62, машин... 2-57-63, коррек... 2-35-95, фотолабор... 2-33-61.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01700. Заказ №